

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

MILYEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ

Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELMÉRŐ SZERKESZTŐ

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 10

Szerkesztőség T. 3 47. • Kiadóhivatal T. 3-48.

Végzetes hazugságok

Irta:

Szontágh Tamás dr.

a TESz. országos elnöke.

A béke jelszava — mondhatnók — állandó divatos hazugsága a világpolitikának. A béke megtartásáért fogtak fegyvert annakidején az antant hatalmak ellenünk és Németország ellen, ezért a bizonyos békéért mozgatta meg aranyhegyeit Amerika is, hogy a békebotok földerítésében az erősebb félnek segítsenek. És a világháborúk eme négyéves, legborzalmasabb öldöklése és pusztítása után a béke jegyében diktálták az elvakult győzők a történelemben példátlanul álló szerződéses parancsait. A béke áldozata lett az ezeréves Magyarország is, a béke érdekében darabolták fel testét és dobták oda koncul a leselkedő sakálhadnak. A béke miatt kerültek a balkáni rablók igájába embermilliók, kik ezer év óta egy hatalmas államalkotó nemzetnek, a magyar nemzetnek életközösségében élvezték az emberi kultúrét áldásait.

Valóban hitványabb, istenkáromlóbb, elvetemültebb hazugságot nem eszelhetett volna ki az emberi gazság, mint ezt a békét, melynek hamis látszatáért az erősebbek, a hatalmas világállamok a gyöngébbek a szó szoros értelmében kirabolták és földretaposták.

Csoda-e, ha a béke szó hallatára undorral és gyűlölettel telik el a lelkünk s nemes felháborodásunkban ösztönszerűen is védekezölög ökölbe szorul a kezünk. Ez a minden magyar lelkében virrasztó keserűség viharzott fel gróf Apponyi Albertnek bátor beszédében, mikor a néhány nappal ezelőtt végetért genfi gyűlésen szemébe mondta a világ álnok urainak, hogy a biztonságnak ép úgy, mint a béke biztosításának, valamint a jog stabilitásának igazi alapja az, ha a béke tényleg élő valami, ha nem kiereszkölt módon, hanem meggyőződésből vetik alá magukat a nemzetek a megkötött egyezményeknek, amelyek az egész közvéleményt áthatják.

A magyar társadalom mély háláját, a trianoni nyomorúságban megtört szívünk minden maradék rokonszínűségét és hódoló tiszteletét ajánljuk fel nemzetünk ősz patriárkájának, hogy ott a képmutatók nagytanácsában lerántotta a hazug béke álarcát és rámutatott, hogy a hóhérai által békének csufolt világállapot a valóságban a legvégzetesebb hadiállapot, mely pusztulással fenyegeti a művelt világot.

És ennél a pontnál elérkeztünk a másik nagy hazugsághoz, mely jóformán velejárója, kiegészítője az előbbinek: a leszerelés problémájához. A hazug béke érdekében tiz esztendeje folyik a hadiállapot likvidálása a leszerelés hazugságának jegyében. Egy ideig rendben és simán is ment ez a biztonsági leszerelés, míg a győzők leszerelték a legyő-

zöttöket.

Leccsökkentették hadseregünket olyan méretekre, hogy legfeljebb közbiztonságunkat, az állami élet belső adminisztrációjának, folyamatait tudjuk úgy ahogy biztosítani. Elszedték fegyvereinket, megtiltották még a legelemibb védelmi eszközöknek a beszerzését is. Ezzel egyidejűleg megindult a „győző államokban” a hadi felszerelésnek egy olyan elképesztő folyamata, mely tényleges hadiállapotban is számot tenne. A nagyhatalmak nemcsak saját, jóformán hadilétszámon tartott seregeiket szerelték fel a hadászati technikának légi, vízi- és szárazföldi felületes harci eszközeivel, hanem nagyarányú pénzáldozatokkal, a rablott hadiszákmányon nagyra hízalt apró csatlósait is állig felfegyverezték a meztelenre vetkőztetett

„legyőzöttek” elleni védekezésre!

Évek óta folyik ez a csodálatos leszerelés. Hol itt, hol ott folyik a konferencia. Egyiken a tengeri haderőket szerelik le, másik helyen a légi és szárazföldi seregeket nyírálják körül. Sőt legutóbb annyira leszerelték a dicső nagyok, hogy Párisban egy sokpeces okmányban örökre száműzték a támadó háborút... melyre megmondta Apponyi gróf:

Az okmány egy darab papír; bármilyen tiszteletreméltó legyen, bármilyen nagy esemény, nagy nevet tartalmazzon, bármilyen szent legyen, önmagában véve mégsem elegendő garanciája a biztonságnak.

Ez a biztonság a kulcsa a hazug békének és a hazug leszerelésnek. A rablók állig fegyverkezve, roppant seregeik közepén sem érzik bizton-

ságban magukat. Megreszketnek a meztelen igazság gyöngé feljajdulására... Békét üvöltöttek, hogy a kirabolttak békességgel hordják a szolgáljarmot. Leszerelést követelnek, hogy az elnyomottak a védelem fegyveréhez se nyulhassanak. Hazugsággal akarják megtartani azt a zsákmányt, mit gazzsággal és erőszakkal raboltak.

Ezeknek a nagy hazugságoknak ereje azonban, úgy látszik fogyóban van. Határainkon túl, a „jó szomszédoknál” recsegnek-ropognak a lopott darabokból összetákolt „nagyországok”. A leszerelt, meztelen igazság napról-napra lazítja a bűn és a gazság eresztékeit. Talán holnap eljön a mi időnk, hogy végezzünk a végzetes hazugságokkal, az emberiség igaz békéje érdekében leszereljünk a béke hiénáit.

A baloldal céltalan obstrukciója miatt még mindig napokig fog huzódni a városi közgyűlés

Viszálykodás a Hegymegi-párti vezérek közt -- Bihari Gábor Trianonra való tekintettel egy fillért sem szavaz meg a zeneoktatásra -- Az ötödik nap is az unalom jegyében zajlott le

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az öt nap óta tartó városi közgyűlés szerda délutánra már annyira megviselte a városatyai idegrendszereket, hogy még a *szüreti szövbőségben* szenvedő liberális ellenzék is csak hat drb. szónokkal szerepelt a retorikai porondon. A nyolcvan oldalas költségelőirányzatban ismét sikerült *5 oldallal előbbre jutni* s az első öt napnak eredményeként még az illem helyek kákáin is csomót kereső ellenzékiek egyetlen gondolatot, eszmét vagy várospolitikai ötletet sem tudtak felvetni. Azt azonban minden esetre elérték, hogy a városi hivatalnokok a közgyűlésen való részvétel miatt már közel egy hét óta nem tudnak rendszeresen dolgozni s így *Hegymegiéknek köszönhető az a kár, ami ebből a város közönségére hárul.*

Miért szükséges az iparművészeti iskola

A szerdai ülésnapot délután 4 órakor nyitotta meg dr. *Hadházy Zsigmond* főispán negyvenöt bizottsági tag jelenlétében. A költségvetés tanügyi csoportjánál mindjárt megindult a radikális hangáradat, majd *Markovics Elemér* azt javasolta, hogy az iparművészeti iskola megnyitásával várjon a városvezetőség addig, amíg a kultuszgkormány újra megadja a támogatást.

Dr. *Csürös Ferenc* kulturatanácsnok az elhangzottakra válaszolva, rámutatott arra, hogy a törvényhatósági bizottság nemcsak elhatározta, hanem már fel is építette az iskolát. Debrecen ipari város s így *okvetlenül szükséges, hogy iparművészeti szakiskolája legyen.* Az iparostanonc iskolában kétezren felül vannak a növendékek, akik között sok a tehetséges, de szegénységük miatt nem tudnak a fővárosban tovább tanulni.

— Az iparművészeti iskolának — mondotta — az a célja, hogy, mint a zenede, közönséget is neveljen kiállítások és előadások tartásával. Debrecen művelődéstörténetében rengeteg kincs fekszik kiaknázatlanul. A kard-, csiszár-, guba-, ötvös- és fazekas-iparnak emlékei a motívumok egész sokaságáról tanuskodnak, melyek feldolgozásra és továbbfejlesztésre várnak. *Szükség van magasabb képzettségű és izlésű iparosok nevelésére.* A kulturatanácsnok reméli, hogy a közoktatásügyi miniszter *megadja a tízezer pengős hozzájárulást* és eltekint a tanterök kinevezési jogától.

A közgyűlés *Bárdos Géza* indítványára kimondotta, hogy a kérdéses ügyben tárgyaló bizottságot kiegészíti három városatyával és kötelezi a tanácsot, hogy az eredményekről még január előtt referáljon.

Bihari Gábor és a zeneoktatás

A városi zeneiskola részére a kultuszgkormány 400 pengőt ad éventé. A tanács javaslatára a közgyűlés kimondotta, hogy az összeg csekélységére tekintettel kéri a segélynek felemelését, s ha ezt nem adnak meg, úgy töröljék az állami költségvetésből.

Ezzel kapcsolatban *Bihari Gábor*, a Hegymegi-párt büil-bül szavu vezéregyénisége is szólásnak ereszkedett. Szónoklatának kenetteljes és képtelen tartalma oly megdöbbenés-szerűleg hatott, hogy még a szokásos derültségi erupciók is elmaradtak s maguk a pártkollégák is kővémeredten foglalták körül a nem mindennapi retorikai egyéniséget. Beszédét a jövő-kor objektív történe-szeinek emlékeztető okulásául a következőkben adjuk:

— Jehova népe az Babiloniában gyászos fogsága idején az babiloni vizek mellett nagy bánatának miatta akasztotta hegedűjét a *fiectára.*

Mintha tizenkét esztendő óta semmi sem történt volna, vígan muzsikáltunk a hegedűkön, cimbalmonon és citerákon. Holott pedig a nemzet koporsójáról ama kő nincsen még elhengerítve és mindaddig, amíg az oláh határnak huszonöt kilométernyi távolságára való, addig nem szabad hegedűlnünk és cimbalmoz-nunk. Ezt majd csak akkor eszközölhetjük, ha felharsannak a mennyből angyalok táncra és muzsikára hívó *trombitaszószatai.*

— Eme szegény-gazdag, vagy gazdag-szegény város nem áldozhat jelenleg e hívságokra és bizom-bizon mondom, hogy tiszteletes *Mellő* bizottsági tag ur jobban cselekedett volna, ha itt hirdette volna ama szertetet.

— Ha majd elérkezik az idő, akkor hívjuk ide *Kátsa cigányt* magyaros vigasságtételre, addig azonban azt javallom, hogy a *költségvetésből töröltessék az egész zeneoktatás.*

A zene-esztétikának illetően való megobstruálása után a közgyűlés hozzájárult a zeneoktatási költségekhez s a Hegymegi-párti zenekedvelők — mint szintén zenészek — maguk is leszavazták *Bihari* indítványát.

A színházi szubvenció körüli

A Csokonai-színház tétéleinél *Markovics Elemér* követelte, hogy a szinigazgató vezessen rendes könyvvezetést. Ha ennek nem lenne eleget, ne adják meg neki a szubvenciót. Most ismét egy tekintélyes összeggel sietnek segítségére.

Csürös Ferenc: Meg van szavazva *Markovics;* Igen, de azzal a feltétellel, ha eleget tesz a kötelezettségeinek. Ha minden támogatást és adóelengedést összevetünk, úgy ez a három esztendősi szini szezon kétmilliárdjába és hatszázezer koronájába került a városnak. A szinigazgató azzal védekezik, hogy a szin-

ház kicsisége miatt akkor sem tud bevételt produkálni, ha vendégszerepeltet. Tessék a szubvencióból átalakítani a színház helyiségeit s mint-hogy 1930-ban Kardoss Géza igazgatása ugys lejár, egy évig szüneteltessek a színházat, mert ezzel nem csak a színház helyiségeit bővíthetik ki, de módot adunk arra is, hogy megfelelő pályázatok érkezhessenek be.

Hadházy főispán: Ez a dolog nem ide tartozik...

Markovics: Kérem, én nem vettem igénybe eddig a közgyűlés türelmét.

Hegymegi: Elég kár, hogy csak most jön ide!

Markovics: Az ellenzék obstrukciója miatt nem mulaszthatom el foglalkozásommal járó kötelességemet.

Fényes Jenő, a Csokonai-színház ügyésze, e szavakkal kezdte felszólalását: Engem nem fűz semmi anyagi kapocs a színházhoz...

Hosszadalmas felszólalása után a törvényhatósági bizottság a színházi tételeket is elfogadta.

Vita az analfabétizmusról

A „*Debreceni Szemle*” ötezer pengős segítségével kapcsolatban *Mocsári* néptanító az analfabétizmus elterjedtségéről beszél. A „*Debrecen*” című liberális napilapból próbálja bizonyítani, hogy egyes tanyákon hatvankét százalék az analfabéta.

Közbeszólások: Nem igaz, amit az ir!

Javasolta, hogy a „*Debreceni Szemle*” ötezer pengőjének a felét fordítsák az iskolán kívüli népnevelés céljaira.

Vásáry polgármesterhelyettes kifejtette, hogy a szóbanforgó segély már kormányhatóságilag jóvá van hagyva. A bizottsági tag ur — mondotta — szégyelli az analfabétizmust. Ezt én is szégyelem, de nem tudom, hogy miért szégyeljem jobban, mint a kultuskormány, mely az iskolán kívüli népnevelési bizottság részére a szükséges összegnek csak a felét adta meg. A bizottság megpróbálta az analfabétákat iskolába terelni, de nem sikerült neki növénydekeket fogni.

H. K. P. kérte, hogy a „*Debreceni Szemle*” a jövőben ne kapjon segélyt. Majd terjedős felszólalása során felmerült az a nézet, hogy az analfabétizmus növekedésének az általános hadkötelezettség hiánya az oka.

H. K. P. a profi foci mellett

A költségvetési vita alkalmával a Bocskay-párti liberális ellenzék ismét szóhozta a debreceni professzionista labdarúgók segélyezési ügyét. Támadta a polgármesterhelyettes és *lelemlítvén*, hogy a *Bocskay FC* vezetősége *hosszardult segítségért (!)*, a T. H.-ban megjelent nyíltlevél alapján szövegátette, hogy a polgármesterhelyettes, mint a nevezett egyesület elnöke, elítélő beszédet tartott a professzionizmusról.

Fényes: A polgármesterhelyettes ur érdekelt az ügyben.

Vásáry István: *En nem kaptam perköltiséget, mint az ügyvéd ur, mikor a téglavetői lelei érdekében interpellált!*

Fényes hevesen tiltakozik.

A polgármesterhelyettes ezután erélyes hangon visszautasította az ellene intézett támadást.

Hegymegi bizottsági tag ur azt mondotta, hogy Uruguay köztársaságának elnöke azért lett népszövetségi elnök, mert a professzionista futball terén nagy hirre emelkedett hazája. Lehet, hogy ez a beállítás hatásos volt, de ha ez igaz volna,

ugy Magyarországnak elszakított részeit a Népek ligája már régen visszaadta volna az amatőr kardvívás terén elért sikerei miatt. Itt velem szemben olyan emberek vetik fel az érdekeltségi kérdést, akik mint a ref. egyház presbíterei, főjegyzője, pénztárnoka és ügyésze, egyházuk segélyezési ügyeiben beszédeket tartanak és szavaznak. Amikor engem a Bocskay részéről felkerestek, hogy vállaljam el az elnökséget, azt mondtam nekik: hagyjanak figyelmen kívül, mert a professzionizmust helytelenítem. Az egylet semmitéle dolgában részt nem vettem. Mikor az egyesület vezetősége ennek ellenére kapacitálni kezdett, kerekén kijelenttem, hogy reprezentábilis szempontból elvállalom az elnökséget és mint magánember, ott, ahol tudom, támogatni is fogom, de soha olyan segítséghez nem járulok hozzá, ami a város megterhelésével járna.

Akkor ezt köszönték nekem és köszönték azokat a támogatásokat is, amikkel társadalmi téren az egyesület segíteni próbáltam. Most azonban nagy szorultságukban nyílt levelekkel és városházi szónoklatokkal igyekeznek megtámadni és bünnül rójják, hogy érdekükben nem terheltem meg a várost. Én azt a sportot, amelyért nem fizetnek pénzzel, nagyobb jelentőségűnek tartom, azért hajlandó vagyok áldozni is, a professzionista futballért azonban máától kezdve egy krajcárt sem. Én a magam véleményéből és elhatározásomból egyelen szót sem vonok vissza.

A polgármesterhelyettes beszédét csaknem egy percig tartó zugó tapsvihar követte, majd Fényes Jenő szólalt fel személyes kérdésben. Felszólalását H. K. ellenezte, amiért hevesen összekaptak.

Beszédében hangoztatta, hogy a kérdést teljesen orthodox szemmel nézi s maga is orthodox amatőr, ami nem kis derültséget keltett.

H. Kiss P. ismételt felszólalása után **Hadházy Zsigmond** főispán bejárta a közel egy óra hosszúságú tartó vitát, azzal a kijelentéssel, hogy az egész kérdés nem tartozik ide.

Egy félórás felszólalás

A közéletmezési csoportnál több jelentéktelen felszólalás hangzott el s a városszabályozási fejezetnél **Erdős József** Hegymegi-párti ügyvéd közel félórás obstrukciós beszédet mondott. A vita folyamán **Fejér Ferenc** a városi kertészettel kapcsolatban kijelentette, hogy ő már harminc esztendő óta tart virágokat az ablakpárkányán, **Zelinger** az esztétikai érzésről értekezett, **Czimmer** pedig megemlékezett a Tisza idevezetésének lehetőségéről, egyben nagy helyeslés közepette bejelentette, hogy

a parkokban rakoncátlanokodó gyermekek füleit közérdekből minden alkalommal meghuzgálja.

Az obstrukciónak az idő előrehaladottsága vetett véget és **Hadházy**

főispán a közgyűlést csütörtök délután 4 óráig elnapolta. Szavait nagy éljenzés kísérte s a tikkadt városatyák még jelen lévő töredéke elment vacsorálni.

Seypel szövetségi kancellár az október 7-i bécsujhelyi felvonulásokról

Bécsben nagy aggodalommal tekintenek a tüntetés elé

Bécs, október 3. Bécsi Távirati Iroda; A bécsi kereskedelmi kamara és az osztrák szállodások szövetségének képviselői megjelentek Seypel kancellár előtt és kifejezést adtak az október 7-iki bécsujhelyi felvonulásokkal kapcsolatos aggodalmuknak. Dr Seypel szövetségi kancellár kijelentette, hogy sem az üzleti világnak, sem az Ausztriában élő idegeneknek aggodalomra ok nines, eltekintve attól, hogy Bécsujhely 50 km-nyi távolságban van Bécsből és így az ottani esetleges mozgalomnak Bécsre vagy egyes osztrák idegenforgalmi centrumokra való átesapása kizártnak tetszik s a két tüntető csoport kötelező nyilatkozatot tett. Egyik oldalon, kizárólag táborozó felvonulásról, a másik oldalon pedig ellentünetésről van szó. A szövetségi kormány, mondta a kancellár, természetesen egyetért az alsó-ausztriai tartományi kormánnyal és minden intézkedést megtett arra is,

hogy a két felvonulás alkalmával komoly összeütközés vagy épen a mozgalom kiterjedésének más területekre való átesapására kerülne sor.

A rend fenntartására a rendelkezésre álló közbiztonsági szervek a kancellár szerint tökéletesen elegendők.

Egyébként dr Buresch tartományi főnöknek javaslatait az október 7-iki felvonulásokkal kapcsolatban mindkét részről elfogadták. Ennek megfelelően a Heimwer csapatok reggel 9 órakor kezdik meg felvonulásukat és feltűzenkettőre befejezik, majd gyülekező helyükre mennek. A szociáldemokraták felvonulása déli 12 órakor kezdődik és a felvonulás befejeztével ezek is gyülekező helyükre, a repülőtérre vonulnak. A két felvonulási utat semleges zónával választják el. A semleges ut átlépése csak a közbiztonsági hatóság engedélyével történhetik.

Az amerikai civilizációt még csak összehasonlítani sem lehet a magyar kulturával

Budapest, október 3. Az egyetem közgazdasági karának közsépolitikai szemináriumában dr Szabó László egyet. ny. r. tanár, mint vendég előadó ma este félhétkor előadást tartott az amerikai önkormányzat lényegéről.

Az előadást dr Steinecker professzor vezette be, aki ismerette a vezetése alatt álló községi politikai szeminárium feladatait és munkásságát, üdvözölte a kar illusztris vendégeit.

Dr Szabó László angol nyelven tolmácsolta az üdvözlőletet és elmondotta z Egyesült Államok követének, hogy a közsépolitikai szeminárium, amelyhez hasonló intézmény

még a nagy berlini egyetemen is csak a napokban létesült,

amerikai nyomokon halad

Dr Steinecker professzor a szeminárium nevében köszönetet mondott az előadásért. Az amerikai követ ezeket mondta:

Mióta Budapesten vagyok, kevés dolog okozott nekem oly nagy örömet, mint az, hogy ide meghívtak.

Nem régóta vagyok Magyarországon és így nyelvüket nem beszélem, de Szabó professzor előadásából már megértettem egy pár szót, ami Amerikára vonatkozott és ez nekem nagyon jól esett. Nem próbálom meg azt, hogy a mi kulturánkat és civilizációnkat összehaonlitsam az Önökével, mely már ezer éves, amíg a miénk csak 150 éves.

Eisler M. hangversenye

Tegnap, szerdán este 8 órakor tartotta a zeneiskola újonnan és nagyszerűen átfestett hangversenytermében szezonnyitó önálló gordonkahangversenyét **Eisler Mihály**, a fiatal és tehetséges művész, a zeneiskola tanára. Jólesett látnunk, hogy a nagyszámu és a szó teljes értelmében vett előkelő közönség sorában ott láttuk Debrecen komoly zenei nagyságainak a legtöbbszörét. Grieg a moll sonátájának első tétele után frenetikus tapssal honorálta a közönség a művészt s mindinkább belemelegett az ünneplésbe, annyira, hogy több számat meg kellett ismételnie. Igaz, hogy a nagy meleg miatt a műsor első részében kissé indisponált volt, de a második részben önmagára talált s teljesen elmélyedt a melódiák vonalaiba, annyira, hogy mi is megbüvölve s átszellemülve hallgattuk roppant meleg tónusát, nyugodt játékát, bravuros technikáját s vibrációit. Bár tudjuk, hogy a gordonkán a nehéz technikai állások nem mindig hatásosak, mégis úgy látjuk, hogy az ő finom, érzékeny lelke nem a rapszódikus, hanem a nyugodt, belcanto-témákban érzi magát legjobban. De ezekben nemcsak kiváló, de igazi elmélyülő művész. Egyenlő részese volt a sikernek Szabó Emil zeneszerző-tanár, aki a tőle megszokott nagyszerű zongorakísérettel alkalmazkodott partnere legfinomabb árnyalatu játékához. (I. I.)

Üszkös vetőmagot

ma már egy gazda sem vet el, mert tudja, hogy azzal csak magának árt. De elavult pácolószereket sem használ, hanem csakis olyanokat, amelyek a gyakorlatban teljes üszögmentességet biztosítanak és a vetőmagra csiraserkentő hatással vannak. Minden bevált pácolószert megkap nálunk gyári áron, azért keresse fel üzletünket.

Kontsek Géza k. r. t.

„A munka nem szégyen“

Igazság. Aranyigazság. Komoly ember kétségbe sem vonhatja. Szégyen és munka: egymást kizáró két fogalom. Minden rangú és rendű becsületes munkának meg van az értéke s tisztelete. S ezen felül pótolhatatlan. Nem elképzelésem, de biztos tudomásom az volt, — éppen azért, mert a tények eddig kétségbe vonhatatlanul is igazolták, — hogy a szállító munkás munkáját nem pótolhatja egy orvos és a bíró tisztét semmiképpen sem láthatja el tiszta lelkiismerettel, egy ügynök. Eddig ez volt a határozott tudatom. Lehet ugyan, hogy nálam van valami hiba, hogy a fejemet túl logikus gondolkodásra nevelték. Lehet, hogy naiv vagyok, mivel azt hittem eddig, hogy ha valaki megszerzi a jogi doktorátust és a bírói, ügyvédi vizsgára készül, előzőleg azt a bizonyos pár évet joggyakorlattal tölti el és minden gondja, hogy erre a vizsgára alaposan elkészüljön. Hiszen ügyvéd, bíró, vagy közjegyző akar lenni s életcélja csak az lehet, hogy talpig emberként megállja a helyét mint ügyvéd, stb. stb. Igaz, lehetnek anyagi gondjai, élni is kell. Ezzel úgy segít magán, hogy ügyvéd jelöltökködik, joggyakornokoskodik. Vagy gazdász. Ugy-e logikusan gondolkozva arra a megállapításra jutunk, hogy a gazdasági akadémiai tanulmányok elvégzése után a neki megfelelő gazdasági pályák egyikén helyezkedik el, ahol tehetségének értékét kifejezheti.

De ma felborult minden eddigi logikus gondolkodásom. Nem mondom, eddig is éreztem valami bizonytalanságot, különösen az utóbbi időkben. Valamit hallottam arról, hogy Pesten orvos, jogász, stb. villamos kalauz vagy télen hólapátoló munkás. De azt is hallottam, hogy ez már komoly szóbeszéd tárgya, sőt anketot is rebegtetnek egyesek. Gondoltam, helyes, törődnek ezzel a kérdéssel s bizonyára vannak okos emberek, akik meg is oldják ezt a problémát vagy legalább is jószándékkal rajta vannak.

S ma a következő hírt olvastam:

— A munka nem szégyen. Ez a felfogás ugylátszik mindinkább terjed. Laptársunk a „Tiszántúli Hírlap” arról ad hírt, hogy a debreceni Világítási vállalatnál jelenleg egy jogi doktor, aki most készült a bírói és ügyvédi vizsgára és három gazdasági akadémiai hallgató végeznek napszámos munkát. Minden nap a munkaidő alatt kokszot lapátolnak, amelyért naponta 3 pengő 40 fillért kapnak. Munkájukat lelkiismeretesen és szorgalmasan végzik, úgy hogy a vállalat igazgatósága a legteljebb mértékben meg van velük elégedve.

Ime, a magyar ifjúság s a magyar-ság egyik legvéresebb problémája összesűrítve egy napihírben. Aranykőpéses közmondással megkenetteljesezve, jóakaratu vállveregetései elsimitva, elismeréssel és meglege-

dés kifejezéssel eltamponozva. Ne félj hát, nyájas magyarom, hiszen nem félünk már a fizikai munkától, napi 3 pengő 40 fillérért kokszot lapátolunk, szigorlatozunk, joggyakornokoskodunk, ügyvédi vizsgára készülünk és ráadásul a tudónket is ki-köphetjük. Rendben van itt minden, a Piac-utcán, a nagy magyar Piac-utcán munkátlank ténferegnek, a tanyákon és falvakon zsellér és napszámoshadak rongyolódnak, apró magyarok szemében a halál fekete lángjai villanak meg, Magyarország jövő vezetői, a szellemi ifjúság kokszot lapátol, villanyost vezet, autót mos és pincéreskedik. Mind ez: a 30 évesek problémája a munkanélküliség, a szellemi proletáriátus meg-

szüntetése belefér egy kis napihír keretébe. Hiszen a munka nem szégyen. Hál' Istennek „ez a felfogás mindinkább terjed.”

Nem szégyen, ha az asztalos, vagy cipész munkás a Piac-utcán a körmét rágja s alkalomadtán egy ügynök kofferét cipeli a városon keresztül napi 1 pengő 60 fillérért, ha a doktor iuris szentet lapátol, ha a vegyész mérnök diplomájával a zsebében fizetőpincéreskedik, a gépész mérnök az adóhivatalban napidíjas-kodik. Nem szégyen ez, de kegyetlen valóság.

Csak az a szégyen és az a férfiatlanság, hogy mindez az ember lelkét sírásra sebz.

(t. e.)

A fogorvosi rendelő ablakán át megszökött a fogházor elől a „megtért” bűnös Országosan körözik a kisvárdai polgári iskola sikkasztó igazgatóját

(A Hajdúföld tudósítójától.) Nemrégiben történt, hogy a kisvárdai polgári iskola igazgatója, Péter Jenő hivatalos sikkasztást követett el. Az igazgatót letartóztatták és a nyiregy házi törvényszéken megindult ellene az eljárás. Péter Jenő a vizsgálati fogság alatt megtörtnek látszott, aki megbánta tettét. A fogház szelid, jó magaviseletű lakója iránt teljes volt a bizalom és amikor orvosi javaslatra előállott annak szükségessége, hogy Péter Jenő fogait rendszeresen kezeljék, illetékes helyen készséggel adtak engedélyt arra, hogy a fogoly egy fogházor kíséretében rendszeresen felkeresse az egyik nyiregyházi fogorvos rendelőjét.

Délutánonként megindult Péter Jenő a fogházorral a rendelőbe. Itt, amikor a páciens sor került, maga ment be kezelésre a rendelőbe, míg a fogházor kinnmaradt az előszobában. A kezelés után Péter kijött a rendelőből és az őr melléje szegődve, bekísérte a fogházba. Ment minden simán, senki sem gyanította, hogy a főtárgyalás előtt álló, bűnbánó fogoly a szökés merész tervével foglalkozik.

A múlt nap délután is megindult az őr Péterrel és a rendelő előszobájában nyugodtan várt, mikor jön ki a szelid, jó fogoly. Péter Jenő azonban, amikor a fogorvos rövid időre a szomszéd szobába távozott,

a nyitott ablakon át kimászott, leereszkedett a csendes utca járdájára és nyomtalanul eltűnt.

Amikor a fogorvos visszajött a rendelőbe, a páciens nem volt ott. Kereste az előszobában, ahol azonban még ott várakozott a fogházor, aki érthető megrettenéssel hallotta, hogy Péter Jenő nincs sehol.

Nyomban értesítették a szökésről az ügyészséget, a rendőrséget, a csendőrpáncsnokságot és megindult a nyomozás Péter Jenő után. A merész szökevényt vasárnap és hétfőn egész napon át keresték, hasztalan. Fekete keménykalapja ott maradt az előszobában, azt bevitték a viték a rendőrségre és elrendelték Péter országos körözését.

Péter Jenő magas, karsu fiatalember, haja barna, bajusza angolosra nyírt fekete. Szökéskor hosszú fekete felöltőt viselt.

A városi 1927--28. évi házilagos fatermelés mérlege

A debreceni erdőfelügyelőség részéről felkérettünk a következők közlésére:

Debrecen sz. kir. város 1927. év őszén a városi erdők 1927--28. évi fatermését vállalatba adta ki, majd a vállalkozó visszalépése folytán a fatermelést, házi kezelésben végeztette. 1927--1928. évi fatermelésre előirányoztatott: 3794 kbm. müfa, 28610 kbm. hasábfá, 6060 kbm. dorongfa, 10544 kbm. galyfa, 10208 kbm. tuskófa.

Ezzel szemben tényleg kitermelgett: 400 kbm. müfa, 32893 kbm. hasábfá, 6241 kbm. dorongfa, 7928 kbm. galyfa, 4658 kbm. tuskófa.

Vagyis az előiránnyással szemben kitermelgett több: 206 kbm. müfa, 4283 kbm. hasábfá, 181 kbm. dorongfa; kevesebb: 2616 kbm. galyfa, 5550 kbm. tuskófa.

Az előírt összes területek letermeltettek, csupán a tuskó kitermelésének egyrésze maradt el, mivel az állandó szigorú tel miatt azok egyrésze nem volt kiszedhető, mert azok kiszedésének erőszakolása indokolatlanul nagy költségbe került volna.

Most már megállapítható az is, hogy az előirányzott tuskómennyiség magasan volt becsülve s abban bent foglaltatik az 1926--27. évi fatermelő

vállalkozó által visszahagyott mintegy 2000 kbm. tuskófa.

A bent maradt tuskóból a felújítás érdekében mintegy 1500 kbm. lesz az ősz folyamán kiszedve, a többit pedig akácoknak tölgyesekké való átalakítása érdekében az erdőtelepítők fogják a tél folyamán felesben kitermelni.

A tuskó bennmaradásával összesen 1 évi növedék értékében csupán 600 pengő kár érte a várost, mert a tuskó a tél és 1928. év folyamán értékesíthető lesz.

A házi kezelésben elvégzett munkálatokra összesen 129.411 pengő 37 fillér adatott ki, ezzel szemben a visszalépett vállalkozónak ugyanezen munkáért 177.101 pengő 70 fillért kellett volna fizetni, vagyis a házi kezelés 47.690 pengő 32 fillérrel olcsóbbá került a városnak.

Megemlítem, hogy a házilagos városi fakitermelést 5 szakember végezte, akik miután a termelésnél anyagilag nem voltak érdekelve, a szakszerű termelés mellett az erdészeti és felújítási szempontokat tartották szemelőtt.

A házi termelés szociális szempontból is előnyösebb, mert a vállalat idején a munkásoknak sokszor kellett a vállalkozó felügyelőivel szemben az igazságukat keresni.

Ezen okmány szerű adatok alapján megállapítható, hogy a házilagos városi fakitermelés csődjének vagy eredménytelenségének vagy a fatermelésnek a fatermelés miatt való ki nem adásának a vádjá meg nem állhat, sőt megállapítható az is, hogy a házilagos fatermelés a vállalati termeléssel szemben a közvagyonnak tetemes megtakarítását jelent. Debrecen, 1928. évi október hó 3-án.

Kovácsy Kálmán

m. kir. főerdőtanácsos,
debreceni m. kir. erdőfelügyelő.

AZ ÉME VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSE

Az ÉME debreceni csoportja október 4-én, csütörtökön délután 6 órakor Kálvin-tér 13. szám alatti helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagok minél nagyobb számu megjelenését kéri az elnökség.

Harminckét paleontológus Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy most lezajlott Budapesten a nemzetközi paleontológiai kongresszus, amelyen a világ minden tájáról résztvettek a híres tudósok. Az egy héti tartott kongresszus után a gyűlés résztvevői közül harmincketten, köztük japán, svéd, dán, norvég, német, olasz, angol stb. nemzetiségű, szerdán este a 6 órai vonattal Debrecenbe érkeztek. Az egyetem tiszteletükre az Angol Királynő különtermében kitünően sikerült bankettet rendezett. A tudósok ma, csütörtökön megtekintik Debrecen város nevezetességeit s ha az idő kedvező lesz, kimennek a Hortobágyra is.

MATTONI
GISSHÜBLI
SAVANYUVIZ
MINDEN ÉTKEZÉSHEZ!
FŐLERAKAT:
KONTSEK GÉZA K. R. T.

A Tiszántul legelterjedtebb, gyors és jó munkáiról legelismertebb **kelmefestő, vegytisztító, és gőzmosó,** val amint plissérozó és gouvérozó intézet a
Palotayé. Telep: Honvéd-utca 9/j. Telefon: 10--80.
Üzlet: Kálvin-tér 5., Batthyányi-utca 26., Hunyadi-utca 15.

Füstcsövek, kályhák és tűzheiyek
Bészler és Dávid
vaskereskedésében, a Rossuth-szobor mellett. Telefon: 78.

Ma nyílik meg az első nemzeti eucharisztikus kongresszus

A magyar katolikusok XX. Országos Katolikus Nagygyűlésével kapcsolatos I. Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus csütörtökön este 6 órakor ünnepélyes Veni Sancte-val kezdődik a Szent István Bazilikában. Az ünnepélyes Veni Sanctet Serédi Jusztinián bíborosérek, Magyarország hercegprímása, a pápa legátusa, a szentbeszédet pedig P. Bangha Béla S. J. házfőnök mondja. Az I. Nemzeti Eucharisztikus Kongresszus és a XX. Országos Katolikus Nagygyűlés tartamára október 4-től október 9-ig minden este reflektor fényvel világítják meg a Szent Gellért szobrot, a Halász-bátyát és a koronázó főtemplomot. A magyar katolikusok kettős ünnepének legkiemelkedőbb fénypontja október 7-én, vasárnap fog lezajlani, amikor a Szent István Bazilikától harangzúgás közben megindul az Eucharisztikus körmenet.

A körmenet eleje 2 óra 45 perckor, az Oltárszentség és kísérete pedig 4 órakor indul a Bazilikából. A körmeneten a baldachin mellett a Pázmány Péter Tudomány Egyetem tanácsa és a főváros tanácsa alkot díszkíséretet, amelynek tagjai magyar díszruhában jelennek meg, míg a körmenet többi résztvevői sötét utcai ruhában jelennek meg a körmeneten. A körmeneten résztvesznek a királyi hercegi családok tagjai, a miniszterek, az országgyűlés felső- és képviselőházának tagjai, a katolikus nagygyűlés diszelnökei, a polgári és katonai hatóságok. Katonai díszszázad is vonul fel, katonazenekar és nagy tisztiküldöttség a városparancsnokság vezetésével. Az ünnepélyes Veni Sanctera, mint az Eucharisztikus körmenetre a bíboros hercegprímás, a pápa legátusa a főváros színterén fog a Bazilika elé érkezni.

Az erdélyi szövetkezetek harca az oláh impériummal

(A Hajdúföld tudósítójától.) Oláhország most alkotta meg új szövetkezeti törvényét. A törvény többek között egy felsőbb szövetkezeti tanács megalakítását is elrendelte, mely már meg is tartotta első ülését. Sajnos — a jövő — legfeljebb az oláh nemzetiségű szövetkezetek szempontjából tekinthető biztatónak, mert a nemzeti kisebbségek (magyarok és szászok) szövetkezeteit az oláh állam nemcsak hogy nem támogatja, de központosító törekvéseivel különválásukat is állandóan veszélyezteti. Csak nehéz harcok árán tudtak a magyarok és szászok annyit elérni, hogy a törvény 10 évre engedélyezte a kisebbségi szövetkezetek önálló, Bukaresttől független működését. Erdélyben ez idő szerint, mintegy 300 régi OKH szövetkezet tartja fenn magát és kolozsvári központját, minden állami támogatás nélkül.

Hogy az új oláh szövetkezeti törvényt mennyire nem hatja át a valódi politikamentes szövetkezeti szellem, annak legjobb bizonyítéka az az éles bírálat, melyben a törvényt a sveici szövetkezetek lapja a Schweizerischer Konsumverein július 28-i száma részesíti. Azt írja a külföldi lap, hogy a törvény súlyos csapást jelent a szövetkezetek számára, mert lehetővé teszi, hogy a hatóságok mindenféle kicsinyes ürügyek alatt beavatkozzanak a szö-

vetkezetek életébe. Ezen intézkedések éle természetesen a kisebbségi szövetkezetek ellen irányul, ami annál sajnálatosabb, mert eddig csak az elszakított területeken a magyarok és németek által lakott vidékeken virágzott a szövetkezeti élet.

E szövetkezetek természetesen meg akarják tartani magyar, illetve német jellegüket, ezzel szemben az oláhok erőszakkal románosítani akarnak. Tehát évtizedek szövetkezeti munkája forog veszélyben a megszállt Erdélyben.

A Gazdasági Egyesület eredményes buza-kísérletei a szuperfoszfát alkalmazásával

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Gazdasági Egyesület az azal a céllal, hogy Debrecen gazdasági gyakorlati tapasztalatok útján szerzett adatokkal szolgálhasson a különböző fajta nemesített buzáknak a debreceni határban bevált voltáról s kiváltként a kiszárazással megismertesse a nemesített buza-vetőmag használatának előnyeit, a várostól nyert kísérleti telepen a múlt év őszén vetőmagkísérleteket állított be.

A kísérletezés négyfajta búzával történt

egy-egy kat. holdon, eredeti nemesített bányai, hatvani, Székács- és tolnaozori búzákkal. Kat. holdankint 2 mázsa szuperfoszfát lett kiszórva. A vetés 1927 október 15-én történt, kat. holdankint 90 kg. vetőmagot vetettek el. A kísérleti parcell-

lákön némi fagykár mutatkozott. Fejlődés alatt a tolnaozori erős szalmájával, a bányai pedig sűrűségével tünt ki. Az aratás június 19-én történt. A terméseredmény a következő volt kat. holdankint: tolnaozori szem 1701 kg., szalma 1986 kg., bányai szem 1545 kg., szalma 2290 kg., Székács-szem 1490 kg., szalma 1943 kg., hatvani szem 1220 kg., szalma 1783 kg.

Az egyesület a megkezdett kísérletezést tovább folytatja, szintén eredeti nemesített búzafajtákkal.

A folyó évben termelt, vetési célokra alkalmas buza piaci áron, minden felár, vagy egyéb költség nélkül kerül kiosztásra métermázsás tételekben a kiszárazók között. Az eladást az egyesület titkári hivatala intézi s ezuton is felhívjuk a kiszárazók figyelmét az egyesület ezen akciójára.

Az optáns-kérdéshez csatolják az esküt nem tett aradi vasutasok nyugdíjkérelmét

Arad, október 3. Az esküt nem tett és elbocsátott MÁV tisztviselő a múlt nap gyűlést tartottak Aradon. Ugyanis még az elmúlt hónapban minisztertanácsi döntés érkezett az aradi nyugdíjasok egyesületéhez, amely az esküt nem tett tisztviselők

szerezett jogainak és nyugdíjigényének elismerését megtagadja.

Egyben utasította az érdekelteket, hogy kérésükkel forduljanak a magyar államvasutakhoz. A nyugdíjasok egyesületének múlt hónapban tartott választmányi ülése az ügyvezető-elnököt delegálta, hogy Magyarországon járjon el az esküt nem tettük ügyében, aki az ülésen budapesti utjának eredményéről számolt be. Az ülés a beszámoló alapján elhatározta, hogy sürgető kérést intéz a MÁV vezérigazgatóságához, a magyar miniszterelnökséghez és a magyar népjóléti miniszteriumhoz. Egyben kéri, hogy az esküt nem tett volt államvasuti tisztviselők és alkalmazottak ügyét

kapcsolják az optáns-kérdés komplexumához.

A küszöbön álló tárgyalásokon rendezték ezt az ügyet is és hozzanak sürgős döntést az érdekeltek javára. Az érdekeltek nagy bizalommal várják tíz év óta húzódó nyugdíjkérdésük kedvező elintézését.

A volt Acev nyugdíjasok is ezen a napon tartottak ülést, amelyen határozati javaslatot fogadtak el. A határozat az alábbi sérelmeknek minden törvényes eszközzel való orvoslásának szorgalmazására szólítja fel a nyugdíjasok négyes bizottságát. 1. A nyugdíjasok soroztassanak be az őket megillető státusba. 2. A háromhavi nyugdíjaknak törvénytelenül visszatartott 60 százalékát haldéktalanul fizessék ki. 3. Mindazon nyugdíjasoknak, akiknek rangját felületességből helytelenül állapították meg, helyesbítsék. A közgyűlés felhatalmazza a négyes bizottságot, hogy amennyiben ezen sérelmek orvoslása megkívánja, azonnal küldjön ki két tagból álló delegációt Bukarestbe.

Fizessen elő a Hajdúföldre

Pálffynál gazdaságosan vásárolhat

Mert:

árui a legjobbak s árai a legméltányosabbak.

KOSSUTH-UTCA 7.

TELEFON 16-94.

Rövidesen döntenek a lakbéremelés ügyében

Budapest, október 3. Ma délelőtt Vass József népjóléti miniszter felkereste Bethlen miniszterelnököt és tájékoztatta mindazokról a politikai kérdésekről, amelyek az elmúlt három hónap alatt felmerültek. Ezzel az ügyek vezetését Vass József hivatalosan is átadta a miniszterelnöknek, aki vele behatóan megvitatva az egész politikai helyzetet.

Vass népjóléti miniszter a Bethlen miniszterelnökkel folytatott tárgyalás után kijelentette, hogy a megbeszélésen

szóba került a lakások emelésének ügye is.

Ebben döntés nincs és valószínűleg az ügy a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

A kora délutáni órákban Klebelsberg kultuszminiszter, majd Wekerle Sándor pénzügyminiszter, utánuk Gömbös Gyula honvédelmi államtitkár tettek látogatást a miniszterelnöknél. Még később Pesthy Pál igazságügyminiszter, Csáky Károly honvédelmi miniszter és Walkó Lajos külügyminiszter érkeztek a miniszterelnökségi palotába, akik tárcájuk keretében tartozó kérdésekről informálták a kormányelnököt.

Fő az önmenedzselés

Az Attila, mint bajnok és minden

Az Attila-fiu a Petschauréktól a pokban Erdélyben járt, ahol az egyik aradi lap szerint végtelen szimpatikus és ötletes nyilatkozatokat tett. Az oldalas szóáradatból a kedvesebb részeket alább idézzük:

— Különböznem is olyan súlyos teher a népszerűség, — cseveg Attila. — Például a multkor ülök a villamoson, felszáll egy férfi, gyönyörű nővel. A férfi a nő fölébe sug: Nézd, itt az Attila. Ettől a perctől a liu dova volt, a nő csak velem szemezett. Azután ez sem utolsó, ha az ember kimegy a Margitszigetre és a vendéglő termén végigüti a moraj: az Attila. Mert tudja, kedves kollega, engem Pestben mindenki csak Attilának hív. Én vagyok az ő Attilájuk. Még körutat is neveztek el rólam. Ja, vagy azt a másik Attiláról nevezték el. Nem baj...

Ugye, milyen cuki? De hallgassuk csak tovább az ő Attilájukat:

— Tudja, mi a siker titka? Én megmondom. Az önmenedzselés. Tudnak még mások is úgy vinni, mint én. Azonban én nem zárkózom el a tömegszeretettől, nem bujok a nagyképűség álarcaiba, hanem engedelmem, hogy sordorjanak az emberek magukkal és így jutok el a magasba. És minden díjjal, kitüntetéssel többet ér, ha a közönség tapsol és ha hallom: — Attila, jól szerepeltél. Ez az igazság, minden más csak maszi...

Hát ez igaz. Minden más csak maszi. A fő az önmenedzselés. Ezért meliőzték Pest liberál körei ünnepléseiben a világbajnokságot valóban szerzett vitéz Terstyánszkyt, Keresztést és Sipost a szimpatikus fiatalemberrel szemben.

Hja: „én vagyok az ő Attilájuk.” Pláne nem is csak Attila, de ami fő, Petschauer is.

Szörme árak kész és feldolgozatlan állapotban legolcsóbban beszerezhetők. — Alakítást, javítást a legújabb divatlap szerint készít **Kőváry** szűcs mester készít József kir. herceg-u. Közvetleua Bika fürdő mellett.

Lezuhant a harmadik emelet lépcsőjén

(A Hajdúföld tudósítójától.) Barcza Lajos költő szerdán a Dóczy-intézet építkezésénél dolgozott. A menyzetet vakolta a harmadik emeleten és hogy a malter a szemébe ne hulljon, munkaközben egyre hátrább és hátrább lépett s nem vette észre, hogy a feljáró nyílásához ért és lezuhant a lépcsőn, de szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A baleset ügyében a rendőrség lefolytatta a nyomozást.

Becsületsértés vegyvizsgálat közben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Nemrégiben a vegykereskedési állomás elrendelte a vegyvizsgálatot Mémeth Kálmán debreceni kereskedőnél. A vizsgálatot végző bizottságban helyet foglalt Péntek László közigazgatási tisztviselő is. A vizsgálat során Mémeth több becsületsértő kifejezést használt Péntek Lászlóra, miért is ez fejeztette.

A debreceni törvényszéken szerdán tartották meg ebben az ügyben a főtárgyalást és becsületsértésért 100 pengő pénzbüntetésre ítélték Mémeth Kálmánt.

Dr Jeszenszky Sándor nyitja meg

a kultuszminister nevében a népszerű zenei előadások idej sorozatát

A tavalyi népszerű zenei előadások sikere, hol három előadást közel negyven ifjú hallgatót végig, felkeltette az illetékes ténylező figyelmét. A debreceni kezdeményezés országos visszhangra talált. Az egyetem, a tankertületi főigazgatóság és a zenekedvelők köre együttes akciója iránt melegen érdeklődött a kultuszminisztérium, kilátásba helyezte, hogy ezt a nagyértékű és fontos kulturális akciót támogatja, másrészt tanulmány tárgyává kívánta tenni, hogy a debreceni mintára nem lehetne ezeket a népszerű előadásokat országosan megszervezni.

Érthető tehát a nagy érdeklődés, mellyel az iskolák a népszerű zenei előadások új sorozatát kísérik, hiszen egy ilyen sorozat mint iskolán kívüli zenei kultúra előadás kiegészíti az iskolákban szerzett műveltséget. Az iskolák százas turnusokban jelentik be részvételüket az október 7-i első előadásra, mely a Schubert centennárium alkalmából egészen Schubertnek van szentelve.

Ezen az első idej népszerű előadásán a megnyitót dr Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos fogja tartani aki a kultuszminiszter képviselőjében utazik le a debreceni Schubert-ünnepre.

Schubert-ről emlékeztet dr Lukács József gimn. igazgató fog mondani.

Jegyek átvehető a városi zeneiskolában délelőtt 10-12-ig, ugyanott köztisztviselők 1 pengős árban kaphatnak jegyeket.

Madai Gyula nyilatkozata, mint színpadi szerző

a „Bizáky házról“ és a „Bokréta“ megalakulásáról

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Csokonai-színház ezidei műsor-tervezetében egy eddig ismeretlen színdarab, a „Bizáky-ház“ ötlik szemünkbe, melynek a szerzője Madai Gyula, a kitűnő író, képviselő, jól ismert név a parlamentben épp úgy, mint irodalmi berkekben és nagy tekintélynek örvend az egész ország pedagógusai közt, mint az Országos Tanáregyesület elnöke.

Debrecen városának külön nevezetessége ő, ennek a földnek a fia, itt diákoskodott, hogy aztán egy sikerben dus pálya derekán újra haza látogasson ifjúkori vágyainak és álmainak városába. Az az idő, melyben első fiatalságát Madai Gyula, az író leélte, a magyar irodalom zajos csatározásaitól volt hangos, de a litteratura egyre erősödő harci zaja, forró küzdelmei, szenzációként ható eseményei közepette is szép fejezetet jelentett annak a kicsi író tábornak a porondra lépte, amely a Bokréta körül csoportosult Oláh Gáborral, Baja Mihállyal, Gyökösi Endrével és Gulyással.

„A Bizáky-ház“

Ma tudtuk meg, hogy Madai Gyula képviselő néhány napi tartózkodásra Debrecenbe érkezett, hogy itt megbeszéléseket folytasson Kardoss Géza színigazgatóval darabja előadásáról. A színházban előreláthatólag már a jövő héten megkezdik a próbákat, úgy, hogy a „Bizáky-ház“ október 20-iki előadására teljesen készen lesz. A református lelkészi hivatalban alkalmunk volt hosszabb beszélgetést folytatni a Bizáky-ház kitűnő szerzőjével, a kiváló író ugyanis itt jártában meglátogatta régi barátait, így Baja Mihályt, a Bokrétaban költőtársát. Lektőlező udvariassággal fogad bennünket, leültet és cigarettával kínál. Megmondjuk neki, minden érdekel bennünket, amit mond, a Bizáky-ház, amellyel, mint színpadi szerző hűtlen lett a lírához.

— A darabról — mondotta többek közt — nem szeretnék nyilatkozatot adni, majd beszéljen az önön magáról, ha a közönség elé jut. Tavaly nyáron irtam, három hónapi munkámban van. Hogy miről szól?

— Nehezen tudnám rövidesen elmondani. Három nemzedék életét érintem munkámban, akik különböző

körülmények közt egyek a magyar föld szeretetében.

A Bokréta

Természetesen munkámban fölvetődnek mindazok a gazdasági, politikai, kulturális problémák, melyek a ma kétségeire igyekeznek feleletet adni. A darab első ötlete 1912-iki párisi utazásom alatt merült fel agyamba, amikor közvetlen közelről láthattam az édes-anyak föld szívéből a francia fővárosba szakadt testvéreimet. Sok öröndetes és fájó dolgot tudnék erről elmondani. Örültem annak, ha azt láttam, hogy a magyar munkás ott kint is, mindenkitől elhagyatva, becsületet szerez a magyar névnek. Találkoztam egy debreceni származású szabással Kovács Zsigmonddal, aki a francia fővárosban annyira felküzdötte magát, hogy a legelső divatruházak tervezője volt s nem egyszer alkalma volt arra is, hogy a divat irányításába beleszóljon. De ilyen példák mellett azt is meg kellett látnom, hogy az idegen környezetben mennyi hazánkfia cserélődik ki lassankint s csak este találkozik magyarokkal, akikkel beszélhet a hazai dolgokról.

A Bizáky-ház bemutatójára október 20-ára lejön Debrecenbe gróf Klebelsberg Kunó közoktatásiügyi miniszter és Máyer János földművelésügyi miniszter több képviselő barátommal együtt, akik a bemutató után való napon elkísérnek Hajdúnásra és Hadháza, ahol képviselő beszámolót tartok.

Megkérdezem, mondja el, hogyan keletkezett a Bokréta?

— Mi, akik a Bokréta-anthológiájában együtt léptünk a közönség elé, mindnyájan vagy debreceniek, vagy ehez a városhoz tartozók vagyunk. Már mint diákok ismertük egymást s dolgoztunk a Tanulók lapjában. Oláh Gáborral, Gulyással nyáron kirándultunk a Balatonra, megmáztuk a Tátrát, úgyhogy már egy emlégetek bennünket, mint a „debreceni hármakat“. Mikor a Bokréta 1902-ben megjelent, én akkor maturáltam, Baja Mihály első éves theologus volt, Gyökösi másodéves jagász, Oláh Gábor másodéves bölcsész.

A kötetről megjelenése után mint irodalmi eseményről számolt be az egész fővárosi sajtó.

Nagy öröm nekem, hogy épp most,

amikor Debrecenbe járok, jelenik meg annyi év múlva a Csokonai-könyvtár kiadásában a Bokréta negyedik száma Pintér Jenő, a kiváló irodalom történetíró előszavával, ami eléggé bizonyítja, hogy a debreceni írók Bokréta-köre elevenen él az irodalmi köztudatban. Most egy negyedszázad múlva boldogan tekintek vissza a régi időkre és szeretettel emlékszem diákkoromra, régi tanárainra S. Szabó Józsefre, Kulcsár Endrére, Nagy Zsigmondra, Karai Sándorra és Tóth Józsefre.

Most mint képviselőt kérdezem s ő a kerületében tett tapasztalatairól a következőket mondja:

— Állandó kapcsolatot tartok fent a kerületemmel. Bizony a gazdasági válságot mindenki érzi, még a gazdagabb emberek is nem egyszer kifakadnak. A gazda nem tudja terményeit értékesíteni, olcsó a gabona s nincs ára a marhaállománynak se. A hiteléletet is meg kell szervezni, mert e tekintetben is nagyon sok a panasz. Az elemi kár is sújtotta ezt a vidéket. Tégláson, Hajduhadházon a fagy már a harmadik esztendeje teszi tönkre a szőlőt.

Mindig meghatódok, ha kerületemben az ezer bajjal megvert emberekkel beszélek, mert ilyenkor megerősödik szívemben a remény, hogy a magyarságon még a mai súlyos megpróbáltatások se vesznek erőt. Végül mégis az én fajtám keresedik felül és diadalmaskodik minden baj fölött.

Magántanári próba-előadás a bölcsészeti karon

Dr. Kundt Ernő október 8-án d. e. 12 órakor tartja a bölcsészeti kar III. sz. tantermében (ref. Kollégium I. em.) „Bulwer első regényei és hatásuk a magyar irodalomra“ címen magántanári próba-előadását.

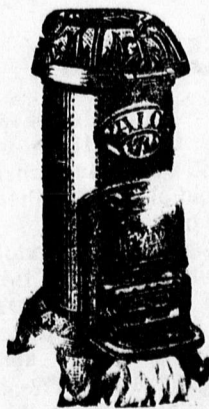
Dr. Kundt Ernő a budapesti közgazdasági tudománykaron az angol nyelv rendes előadója. s mint ilyen az angol nyelv- és irodalomban kiváló szakképzettséget szerzett. — Hosszabb ideig tartózkodott külföldön: Angliában és Amerikában, hol a Nevelésügyi Társaságok világkongresszusán a Magyar Paedagogiai Társaság és a székesfőváros megbízásából a magyar tanárságot képviselte. Az előadás iránt érdeklődőket a bölcsészeti kar szívesen látja.

„A vörös kakas a malom tetejére fog szállani“

(A Hajdúföld tudósítójától.) Takács Sándor berekböszörményi lakos haragos viszonyban állott Szücs László munkással, aki az ottani Tarsoly-féle malomban van alkalmazva.

Takács olyannyira haragudott a malommunkásra, hogy levelet irt a malom tulajdonosának, hogy Szücs Lászlót azonnal bocsássa el, mert ellenkező esetben a vörös kakas a malom tetejére fog szállni, vagyis felgyújtja a malmot.

A bíróság a malomtulajdonos feljelentésére felelősségre vonta és zsarolás miatt 8 napi fogházra ítélte.

»KALOR«
s más aita folytonzó
kályhák nagy raktára

Sesztina Lajos
vasnagykereskedés - Debrecen

Telefon: 6. és 15-48. szám.

Halottszállítás autón vidékre is!

M. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállítója:

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenteld-tér 4. szám. Telefon nappal 11-85

Ezúton értesitem a gyászoló közönséget, hogy a mai igényeinek teljesen megfelelő

halottszállító autót

állítottam be s így módomban áll a gyászban sujtott vidékieknek is a halottaikat a lehető leggyorsabban autómön szállítani.

FŐISKOLA

A „Turul” Szövetség október 6-i hazafias ünnepélye

A „Turul” Szövetség debreceni kerületi Vezérségéhez tartozó „Árpád”, „Csaba”, „Festetic” és „Verbóczy” Bajtársi Egyesület október 6-án délelőtt fél 11 órai kezdettel a Vármegyeháza közgyűlési termében hazafias ünnepélyt rendez a következő műsurral: 1. Nemzeti Híszkegy. Éneklő a Városi Dalegyelet Förray István karnagy vezetésével. 2. Vezéri megnyitót mond dr. Fazekas Sándor egyetemi magántanár, ker. vezér. 3. Énekel Szabó Géza, az „Árpád” B. E. regőse, Rácz Jancsi és zenekara kísérete mellett. 4. Szavalt. Besse Miklós a „Verbóczy” B. E. regőse. 5. Paraszti és költő. Opera. Souppéetől. Előadja: Rácz Jancsi és zenekara. 6. Ünnepi beszédet mond dr. Darkó Jenő e. i. Rector Magnificus, az „Árpád” B. E. Magistere. 7. Hymnusz. Éneklő a Városi Dalegyelet Förray István karnagy vezetésével.

A Jogász Osztály alakuló és tisztújító közgyűlése

A debreceni Egyetemi Kör jogász osztálya október 5-én, pénteken délután fél 4 órakor a Kollégium disztermében alakuló és tisztújító jogászgyűlést tart. A gyűlésen csak azok szavazhatnak, akik az ülés előtt a tagdíjat befizették az Egyetemi Kör által kibocsátott taggyűjtő iv egyidejű aláírásával. Minden keresztyén jogász tartsa kötelességének a pontos megjelenést.

A Bethlen Gábor Kör rendkívüli közgyűlése. A „Bethlen Gábor Kör” 1928 október 7-én délelőtt 10 órakor tartja rendkívüli közgyűlést új helyiségében (Ferenc József ut 26/a. Kossuth gyógyszerár felett, a Gambrinus átjárónál), melyre minden tagot és a kör munkája iránt érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

Az „Egységes Párt” helyiségében lesz a „Bethlen Gábor Kör” hivatalos helyisége. Október 2-án este 8 órakor volt a „Bethlen Gábor Kör” nagy választmányának gyűlése a II. számú theologiai tanteremben. Ez a választmányi gyűlés is fényes bizonyítéka volt a kör munkája iránti igazi érdeklődésnek. A teljes számban megjelent választmányi tagoknak Tomay Dezső elnök örömmel jelentette be, hogy az Egységes Párt vezetősége a Ferenc József ut 26/a. (Gambrinus átjárónál, a Kossuth gyógyszerár felett) szám alatti helyiségét rendelkezésére bocsátotta. Hálás köszönettel fogadta a kör nagyválasztmánya az Egységes Pártnak ezt a nagylelkű felajánlását, mellyel lehetővé tette a Bethlen Gábor Kör már eddig is nagyarányú munkájának folytatását. Ezután is felszólít a Bethlen Gábor Kör vezetősége minden tagot, hogy az új helyiséget látogassák.

Lápkihordó

asszonyok

felvétetnek a Hajduföld kiadóhivatalában, József kir. herceg-utca 16. szám.

Mit tegyünk és mit ne tegyünk a munkanélküliség megszüntetése érdekében

A termelésben mutatkozó anarchia leküzdése nélkül nem lehet ezt a nagyfotosságu nemzeti problémát megoldani

A munkanélküliség borzalmas arányai egyre jobban növekednek. A technikai haladás forradalmi eredményei és a munkaviszonyok helytelen alkalmazása egyre nagyobb rétegeket taszít nyomorba és nélkülözésbe. A munkanélküliség és következményeinek megszüntetése immár nem emberbaráti humanus művelet kell, hogy legyen, hanem a produktív termelésnek egyik fázisa, amely a termelő erők és a fogyasztóképesség elsatnyulását akadályozza meg.

Nem elég tehát a munkanélküliség és következményeinek megszüntetését hangoztatni, hanem gyakorlati megvalósításához kell hozzáfogni. Minden olyan törekvés előtt, amely a munkanélküliség megszüntetését célozza, osztálykülömbőség nélkül meg kell hajolni.

Társadalmi kérdésekben nincs helye a szépitgetésnek. Meg kell fogni a kérdést akkor is, ha az fájó, mert csak így lehet a helyes gyógyító eljárást megtalálni, mert a munkanélküliség nem speciális magyar, hanem világi jelenség. A jelen gazdasági helyzetnek a mélyreható vizsgálata adhat csak tisztánlátást és segédkezet a munkanélküliség megszüntetéséhez.

Jelenségek

Az első jelenség, ami feltűnik: a gépek elterjedése a mezőgazdaságban, aminek következménye a mezőgazdasági munkanélküliségnek a beözönlése a városokba, ahol a munkanélküliség számát növesztik ijesztő arányban. A töke kapzsisága azonban a munkanélküliség kihasználására törekszik, amit fényesen igazol az, hogy *olytön magassabb munkaidő mellett dolgoztatnak.*

A munkanélküliség pedig a fogyasztóképesség elsatnyulását vonja maga után. Ez ismét termelés-csökkenést, újabb munkanélküliséget és nagyobb nyomort fakaszt.

A második jelenség tehát, *olytön szaporodása azoknak az egzisztenciáknak, akik nem tudnak elhelyezkedni és akik elveszték a termelés és fogyasztás számára.* Ez a jelenség pedig, amelynek következménye az egyik oldalon felgyülemelő nyomor, a másik oldalon növekvő jólét: az osztályellentét kiélesedéséhez, a surlódási felületek nagybodásához vezet.

Ne álltassuk magunkat!

Ne álltassuk tehát magunkat azzal, hogy itt konszolidáció van, de azzal sem, hogy csak az nem dolgozik, aki nem akar.

Ezek után az a kérdés merül fel, hogy miképpen lehetséges kimenekülni ebből a borzasztó veszélyből, amely — minden épeszű ember előtt egész világosan látszik — csak a felbomlás felé vezethet.

A legelső és amit legtöbbször hallunk: „minden bajnak az okozója a tulkulturáltság és a gépek, tehát vissza kell ballagnunk néhány évszázadot vagy legalább is évtizedet a multba s akkor minden rendben lesz.” Ez a fölfogás hamis, mert ha tényleg okozói is a gépek a munkanélküliségnek, csak annyiban azok, amennyiben rosszul vannak alkalmazva. Azonkívül gépek készítéséhez is munkaerőre van szükség és így nem munkanélküliséget, hanem

az önmaguk előállítását következtében munkaalkalmakat kellene teremteniök.

Nem a gépekben van tehát a hiba, hanem azok alkalmazásában és a termelési szeltemben, a termelési módszerekben. A termelés megszerzése dolgában, a hitel körül, a fogyasztás, az áruk halmozása terén csupán egy-két ember esetleges jóindulatára számíthatnak. Hallatszanak ugyan hangok, hogy a termelés hozadékából a munkás is részesüljön, hogy a közgazdasági kérdésekben a közösség érdekét tartásák szem előtt, ezek azonban mindvégig csak teóriáknak maradnak meg.

Mert maga a hibás termelési rendszer is érzi a saját csődjét. Épen ezért minden erejét csak az önmaga hatalmának megvédésére összpontosítja, hogy összeomlását minél későbbre halassza el. Minden olyan intézményben, amely a közösség érdekeit próbálná megvédeni, ott találjuk annak a termelési rendszernek a képviselőit, akiktől semmit sem várhatunk.

A segítség utja

A kivezető út nem a trázisokban van. Békés megnyugvásról, együttmunkálkodásról, gazdasági kiegyensúlyozottságról hiába beszélnek, ha a frazeológiák mögött ott van egy olyan szellem, amely azt a rendszert akarja megvédeni, amely csak bajt hozott és amely már tizenhárom évvel ezelőtt megmutatta életképtelenségét. De e hangzavar mögött vajudás is van. Igen, ezt a korszakot, amelyben élünk, bátran lehet a vajudás korszakának nevezni.

Ha azonban azok a tiszteletreméltó törekvések, amelyek bár heroikus küzdelemben jönnek létre a munkanélküliség megszüntetése vagy csökkentése érdekében, nem látják be azt a vajudást és nem tudnak eme vajudásba belekapcsolódni, nevéstéges egerekké válnak. Mert az egyetlen kivezető út, amely a munkanélküliséget és annak következményeit megszüntetheti: az anarchisztikus termelés megszüntetése. Ebben az irányban kell tehát haladni minden törekvésnek.

Magyar munkás.

Pénzt

folyósítatunk földbirtokokra, (váltó nélkül) teljes 100%-os kifizetéssel, 35 évi időtartamra 3 kataszteri holdtól kezdve, holdanként 600 pengőig, évi 7 1/2 %-os kamat alapon, az iratok vételétől számított 8 napon belül; (II. helyre is.) — Házakra pénztintézetünk 9% évi kamattal folyósít 1 - 10 évig terjedő kölcsönöket, az ingatlanérték 50%-ig. Váltókat leszámítolunk, váltóhitelket nyújtunk.

KERNÁCS és TÁRSAI

bankbizományosok

Budapest VI, Teréz-körut 43/B.

(Válaszbélyeg beküldését kérjük.)

Egy orosz pap levele a szovjetparadicsomból

(A Hajduföld tudósítójától.) Igen érdekes levelet kapott szombaton a szovjet birodalmából Volovo Livenskoje lelkész. A levelet K. M. Kolobaskin, volovo-livenskojei lelkész írta s abban igen jellemző adatokat tár föl a Szovjet-Oroszországban egyházi téren uralkodó állapotokról. A levélnek ezt a részét, amely leginkább a nyilvánosság elé kívánkozik, a következőkben közöljük:

... Terjed-e az ön hazájában az atheizmus? Az én hazámban az iskolák vallástalan, sőt jórészt vallásellenes nevelést adnak. A köztársaság felvilágosító s agitáló szervezeteinek elnöki jelentése szerint, melyet a május hóban tartott konferencia elé terjesztett, *dacára minden vallásellenes agitációnak, az ifjuság 50 százaléka tagja a vallásos szervezeteknek.* A szaratovi kormányzó-ságban és a molitopoli kerületben az ifjuság 90 százaléka tagja a vallásos társulatoknak. De vajon állandó marad-e ez a jó helyzet? Kétféle.

Azt is megállapíthatjuk, hogy még a tanító-ság sorában is vallásos nekilkesedést tapasztalunk. Azt veszszük észre, hogy a tanítók az istentiszteletek alkalmával jobban látogatják a templomot, mint azelőtt és sokan megtagadják a vallásellenes nevelésben való aktív közreműködést. De vajon nem fog-e hamarosan kialudni ez a vallásellenes felángolás?

Mostanában azt is tapasztaljuk, hogy a gyári munkásság nagy özszeget gyűjt és fordít templomépítésre. Így a szerpuchovi, vladimirszki, penzai és szmolenszki kormányzóságokban. Dulevóban 3000 rubel gyűlt össze ily célra, Orechovban 2000. A vladimirszki kormányzóság Kommunista Előrsnek nevezett gyártelepén a munkásság, hogy a környék számára templomot építsen, *negyvenezer rubelt adott össze.* A hozzám legközelebb szomszédos parókia életéből is tudok ilyen példát felhozni: itt a hívek teljesen önként 3500 rubelt adtak össze templomuk szent képfallának (ikonosztázának) renoválására.

A szovjet szolgálatában álló és a régi görög keleti egyházzal szemben dédelgetett ugynevezett élő egyház nagyon fél attól, hogy a közeljövőben katolikus hittérítők jönnek ide s már alalmirozzák is a népet ujságjaikban... Néhány parókian — a nép tiltakozása dacára — elkobozták a papi földeket.

K. M. Kolobaskin.

Eddig tart a levél, amelyből kiviláglik, hogy a több mint tizesztendő szovjeturalom sem tudta még kiölni az orosz népből a vallásos érzést, sőt az emberek a tömérdek istentelenség láttára szinte fokozott mértékben menekülnek a vallásos érzés, az Isten felé...

— Tükörgyártás, üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése, autók, autóbuzs üvegezése Sipkovits, Sziv-utca 15. sz. Telefon 356.

Ólomot vesz

lapunk kiadóhivatala :::::

József kir. herceg-u. 16.

HÍREK

1928 október 4 (Csütörtök)

Prot.: Ferenc. Kath.: Assz. Ferenc.

Debrecen sz. kir. város közn. üvelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1-től nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10—12 óráig

A gyógyszerárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Kigyó Piac-u. 33., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Bocskay Czepléd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76.

Meteorologia: Jólás: Tulnyomóan derült idő várható, erős éjjeli lehéllyel és nappali felmelegedéssel.

Anstein svájci lelkész előadása. Anstein svájci lelkész, a keresztény vallásnak a pogányok között való terjesztésére alakult baseli missiótitkára, amint jeleztük, október 4-én érkezik Debrecenbe Erdélyből, ahol Makay Sándor püspök meghívására résztvevő a reformátusok tordai gyűlésén s előadást tartott több székely és szász egyházközségben. Nálunk két előadást tart a Kollégium disztermében: az első a fő- és középiskolai ifjúság részére 4-én, csütörtökön d. u. 5 órakor, a másikat felnőtteknek a Kálvinista templomgyűlésében pénteken d. u. 6 órakor. Érdekesen fogja megvilágítani a forrongásban levő Kina helyzetét, ahol a múlt évben huzamosabban tartózkodott. Felhívjuk a nagyközönség és a tanulóifjúság figyelmét erre a két érdekes és tanulságos előadásra. Bejelentései nincsenek.

Gyermektorna. Váry-féle svédrendszerű gyermektorna október 3-án megkezdődött. Felvételnél már négyéves kortól leány és fiú gyermekek. Órák szerdán, szombaton d. u. 3 órától, tandíj havi 4 pengő. Beiratkozni lehet az órákon református főgimnázium tornacsarnokában.

Lótenyésztők figyelmébe. A Debreceni Gazdasági Egyesület avégből, hogy a debreceni gazdák katonai célokra alkalmas lovaknak lehetőséget adó és közvetlen a hadsereg részére való eladását biztosítsa, felhívja a gazdákat, hogy katonai (hátsó- vagy hámoslónak) célokra alkalmasnak látszó s eladásra szánt lovaikat legkésőbb október 10-ig az egyesület titkári hivatalában jelentéskébe.

Színház után irány a Városház étterem. Kitiűnő vacsorák. Nagyszerű új énekes jazz band!

Rádiósok a m. kir. Operaház rádió továbbított előadásait igazgyönyörűséggel csak akkor élvezhetik, ha az operák szövegek könyve kezükben van. Opera szövegek könyvek kaphatók Csáthy egyetemi könyvkereskedésében, Piac-utca 8. Telefon: 2—96.

500 darab kerékpár eladása darabonként is. 5 pengő heti részlet. Grammofonok, Varrógépek, Rádió, Douglas, Exselsior Jap, Zündapp, Nerakar motorkerékpárok rakára és képviselete. Háromkerékű teherszállító motorkerékpárok. Legolcsóbb beszerzési forrás Csász János műszaki vállalata Debrecen, Király-utca 5

Nőiakalap újdonságok legnagyobb választékban megérkeztek a Kalapüzembe. Piac-utca 9.

Étkezzen Ön csakis elsőrangú helyen. Három fogásos menü ebéd vagy vacsora egy pengő hatvan fillér a Városház étteremben. Bőséges adagolás, étlap szerinti étkezés.

Az Új Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újság árusnál.

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi hivatalnál az utolsó napokban a következő bejelentések történtek:

Házasságkötések: Nagy István r. kath.—Turucz Róza r. kath. Létai Károly ref.—Horváth Zsuzsa ref. Guttman Móriscz. —Igaz Róza izr. Csendom Lajos ref.—Kapus Margit ref. Gut István ref.—Vokla Ilona ref. Kónya Bertalan ref.—Szöllösi Julia ref. Debreczeni Ferenc ref.—Boros Jolán ref. Horváth Lajos ref.—Viznyai Zsuzsa ref. Szabó József ref.—Bede Julia ref. Faragó Ferenc ref.—Mazsu Róza r. kath.

Születések: Kovács Lajos gazdálkodó, fiú Lajos. 1 halva született.

Halálozások: Cselák József r. kath. 27 éves, tüdőrakta. Gál Kálmán r. kath. 13 éves, Száva-utca 11. Kerekgyártó Sándorné ref. 21 éves, Rázsó-utca 5. Özv. Vincze Györgyné r. kath. 57 éves, Hosszupályi. Ruznyák Lajos r. kath. 50 éves, Sáp. Tolnai Gáborné ref. 39 éves, Mikepéresi út 7.

Rádió-műsor. Október 4. Csütörtök. Budapest. délelőtt 9.30 és 11.45: Hírek, közgazdaság. Közben 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Utána zongorahangverseny 1. Grieg: Zenei képek. 2. Csajkovszky: Négy évszak. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 3: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 4: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Zajtschek Arthur dr. m. kir. kísérletügyi igazgató felolvasása: A takarmányhiány enyhítésének módjai. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 5: Rózsahegy Kálmán előadása: Amerika és én. III. rész. 6: Bodán Margit magyaros estje. 7.30: Rádióamatör-posta. 8.15: Angol nyelvtanítás. J. W. Thomson. 8.50: Hangverseny. Közreműködnek: Teichmann Irén, Csóka Béla, a Városi Színház operabékei és Revere Gyula hárfaművész. Zongorán kísér: Polgár Tibor. 10.10: Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Utána: Gramofonhangverseny.

Külföld. Bécs (517.2 és 577) délelőtt 11 és délután 4: Hangverseny. 7.30: A bécsi oratórium egyesület hangversenye. Berlin (483.9) délután 4.30: Szatirák, groteszkek. 5: Szórakoztató hangverseny. 8: Népszerű zene. 8.30: Szimfónikus hangverseny. 9.30: Előadás a légi közlekedésről. Utána tánczene. Boroszló (322.6) délután 4.30: Sziléziai zeneszerzők művei. 11: Táncczene. Majna-Frankfurt (428.6) délután 4.35: Hangverseny Stuttgartból. 8.15: Szórakoztató zene. 9.15: Tarka est. Nádor Jenő közreműködésével. Prága (348.9) délután 12.15 és 4.30: Hangverseny. 7: Rádió-játék. 7.30: Szimfónikus hangverseny. 10.20: Táncczene. Róma (447.8) délután 1: Kamarazene. 5.30: Hangverseny. 9: Leoncavallo: A rózsakirálynő. Operatellőadás. London (361.4) délelőtt 12: Hangverseny. Délután 4: Kamarazene. 6: Táncczene. 7.30: Hangverseny.

Mutassa meg rosasz fogát, műfogát VÁRY JANOS fogműtermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

A vidéki közönség kedvenc találkozó helye a Városház étterem.

Tüzelőanyag

kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabban beszerezhető a

Tüzelő és Épületfaterkedelmi Rt.-nál.

Debrecen, Sas-utca 4.
(Kossuth-utca sarok. Kölcsönös Segélyező palota.)

Epekő-, vesekő- és hólyagkö betegek, valamint azok, akik húgysavas sók tulszorodásában szenvednek, természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett az állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a **Ferenc József** viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostabetegeknél is ajánlják. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A Katolikus Figyelő októberi száma a szokott gazdag és változatos tartalommal tegnap hagyta el a nyomdát. A legújabb száma közül dr Székely Lászlótól Magyarok Nagyszonyja; Rasovszky Kálmántól Uj tanév küszöbén; Nádas Zoltántól Világnezetek harca; Sugár Bélától A kis cseléd címmel. A Tárcsa rovat Pierre L'Ermite francia író egyik bájos novelláját közli. Ezuttal is különösen gazdag és érdekes a Széjgyezetek rovata, amely Szoboszlai Bálintól, Falu Páltól és másoktól közöl pompás és megállapításokban helytálló cikkeket. Az Innen-onnan, a Hírek és az Utitarisznyánkból rovata egészíti ki a legfrissebb szám gazdag anyagát. A Katolikus Figyelőt Kovács Sándor káplán szerkeszti. Megjelenik havonta egyszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Szent Anna-utca 21. Telefon: 6—01. Előfizetés félre 3 P 50 f.

MŰVÉSZET

Orgonahangverseny

A debreceni gör. kath. templomban október 21-én, vasárnap délután 6 órai kezdettel Sugár Viktor kormányfőtanácsos, a Mátyás templom karnagya vezetésével Laurisín Lajos a magyar kir. Operaház művésze, Piribauer Ferenc, dr Müller Ottó, Szűcs Gergely és dr Sebestyén L. közreműködésével orgonahangversenyt rendez az egyház elnöksége. A legutóbb rendezett orgonahangverseny, melyet elragadtatással hallgatott végig a város zeneérett közönsége, biztosíték, hogy nem mindennapi művelésben lesz része ismét a műértő közönségnek. A teljes program később lesz közzéve, jegyek már válthatók. Antalfy és Springer könyvkereskedőknél és a gör. kath. plebánián. Amilyen megértő szeretettel fogadták első alkalommal az orgona-alap javára rendezett hangversenyt, remélhető, hogy most is oly szeretettel fogják felkarolni nemes és hazafias eszmékért küzdő egyház ünnepélyét, mikor az egyház nagy áldozatok árán zenei életünk két kiválóságát nyerte meg ezen alkalomra. Jegyek ára 2 P, a fenntartott helyek ára 3 P, állóhely 1 P. Telefon 404.

SZÍNHÁZ

Csokonai-színház műsora:

Csütörtök délután 3 órakor: A bor. Ifjúsági előadás.

Csütörtök este 8 órakor: Olympia. D) I. bérlet. Szentgyörgyi Mária, Lázár Tihamér bemutatkozása.

Péntek este 8 órakor: Nebántsvirág. Bérletszünet. Ferenczy Marian, Szigeti Jenő, Tamás fellépte.

Szombat este 8 órakor: Uj magyarok. Vajai Magda első fellépte.

Utána: Hotel Imperial. Halasi Mariska fellépte. Bérletszünet.

A színházi iroda hírei:

Kedvezményes szelvénybérlet a Csokonai-színházban váltható. 15—30 szelvényt tartalmazó füzetek tetés szerinti helyre kaphatók. A szelvények a kívánt előadás napján délelőtti 11 órájáig okvetlenül becsereleendőek.

Olympia, Molnár Ferenc világhírű remekműve ma D/1. bérletben, a címszerepben Szentgyörgyi J. Mária bemutatkozásával. — Halasi Mariska ismert briliáns hercegnő alakját viszi színpadra, nagy sikerre számítva. — Thuróczy a generális figurájában, Szigeti mint csendőralezredes, László mint Albert és Dinnyési Rózi mint Lina megszemélyesítője fakasztanak derűt. — A nagy jegykeresletre való tekintettel még délelőtt ajánlatos jegyekről gondoskodni!

Ma délután 3-kor: **A bor,** Gárdonyi remekműve ifjúsági előadásul, **Kardoss Géza** alakításával. Olcsó jegyek 10—12 és 2—3-ig válthatók!

Nebántsvirág — Hervé örökbecsű bájos operettje bérletszünetben holnap, pénteken este, a címszerepben Ferenczy Marian felléptével. Az orgonistát Szigeti Jenő, a hadnagyot Unger, az őrnagyot Misoga, a fejedelmasszonyt Halasiné, az örmestert Tamás játssza. — Jegyelővét.

Uj magyarok — újdonság szombaton Vajai Magda és Lázár Tihamér főszereplésével. — Utána: **Hotel Imperial,** Bíró Lajos világhírű színműve szerepel műsoron Halasi Mariska, Thuróczy, Unger, László Gyula, Lázár, Tamás Benő és Szigeti Jenő felléptével.

Vasárnap délután 4-kor: **Borcsa Amerikában** — Kovács Terussal.

Vasárnap este **Lehár Ferenc** gyönyörű muzsikájú nagy operettje: **Cárevics** kerül bemutatásra. Timárlla, Ferenczy Marian, Antók Ferenc, Tamás és Szigeti Jenő főszereplésével.

A mozgósínházak közleményei: Szerda—Csütörtök:

URÁNIA

Két attrakció!

Petrovich Szvetisláv és Marcella Albani együttes művészi alakítása:

Az orfeum hercege

Maurice Decobra nagyszerű rcgénye filmen 7 felvonásban.

Megelőzi: **A rejtélyes idegen,** misztikus történet 5 felvonásban. A főszerepben: Richard Talmadge

Péntektől! Világattrakció! Péntektől! Marietta királysága. A főszerepekben: Lya Mara és Jacob Tiedtke.

VIGSZÍNHÁZ

Két attrakció!

Ördögi szerelem

A főszerepben: Charles Vanel.

Megelőzi: **Vigyázat nászutasok!** egy örökség és egy házasság rémséges bonyodalmai 8 vig felvonásban. A főszerepben az a buta Piloti (Monti Banks)

Péntektől! Világfilm! Péntektől! A zsarnok, a főszerepben: Ramon Novarro. **Az iflatos vigéó,** vigjáték attrakció, a főszerepben Dorothy Mackaill.

APOLLO

Szombat-vasárnap: Szombat-vasárnap: Világattrakció!

A kétéletű férfi (Zero) izgalmas történet 8 felvonásban A főszerepben Stevart Rome.

— Ma mutatkozik be egy nagyszerű új jazz band a Városház étteremben! Vigság! Móka! Hangulat!

TESTEDZÉS

Motorkerékpárverseny a miskolci ügetőpályán. A BEMAC már két esztendővel ezelőtt kérte a magyar sportfőhatóságot, hogy a miskolci modern ügetőpályán motorkerékpárverseny rendezését engedélyezze, ez azonban akkor nem vált valóra. Most újból ezzel a kéréssel fordult a BEMAC a sportfőhatósághoz, amely a KMAC megbízottjaként dr. Schmidt Gyula versenyzőt küldte ki Miskolcra helyszíni szemlélet tartani. Miután a BEMAC-nak nagy területén Egerben, Gyöngyösön és Sátoraljaihegyen is vannak a miskolci központon kívül tagjai, igen nagy érdeklődéssel várják a KMAC kiküldöttjének véleményét a miskolci 800 méter hosszú ügetőpályát illetően.

TŐZSDE

A pengő Zörcsiben 10.58

Budapest 90.58, Berlin 123.77 és fél, New York 519.50, London 2519.25, Páris 20.32, Milano 27.15 és fél, Prága 15.40, Belgrád 9.13, Bukarest 3.16, Bécs 73.13, Amsterdam 208.35.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27.75—27.90, száz „belga” 79.55—79.85, száz cseh korona 16.94—17.02, száz dán korona 152.50—153.10, száz dinár 10—10.96, száz dollár 570.62—572.60, száz francia frank 22.35—22.55, száz hollandi forint 229.35—230.35, száz lengyel zloty 64.10—64.40, száz leu 3.45—3.50, száz lira 29.85—30.10, száz német márká 136.40—136.95, száz norvég korona 152.50—153.10, száz osztrák schilling 80.50—80.85, száz spanyol peseta 93.55—94.15, száz svájci frank 110.15—110.55, száz svéd korona 153—153.60 pengő. — A nemesfém piacon a magánforgalomban a husz koronás aranyat 23.35—23.45, az ezüst egykoronást 0.42—0.44, a forintost 1.12—1.14, az ötkoronást 2.20—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonátözsde.

A készáru piacon a kínálat tartózkodóbb lett, tekintettel arra, hogy a külföld részéről a buza iránt megélték az érdeklődés. Ennek az élénkebb érdeklődésnek az a magya-

Padlólak

magas fényű legszebb színekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletében, Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

Hirdessen a Hajdúföldben

rázata, hogy a magyar buza a jugoszláv buza kínálatának megcsappanása, ugyisint az alacsonyabb árak miatt ismét versenyképes. A tőzsdeidő elején a tiszavidéki buzát 26.10—26.90, a felsőtiszait 26.05—26.80, az egyéb származásút 25.90—26.75 pengővel jegyezték lejsúly szerint. A rozs ára 24.50—24.60 pengő között mozgott.

A liszt- és őrlémény piacon a malmok nem változtatták meg lisztárait, holott a gabonaművek árának az utóbbi napokban történt csökkenése indokolta tenné már a lisztárak újabb szabályozását.

A takarmányárak piacán az üzleti tevékenység szűk keretek között mozgott és

csal: kisebb tételek cseréltek gazdát. A takarmányárakat 26.75—27, a zabot 25.75—26.50 és a csövestengerit 18 pengővel jegyezték.

Allatvásár.

A ferencvárosi nyílt sertésvásárra 3252 sertést hajtottak fel. Eladatlan maradt 430 rab. Árak élősúly kg.-ként: zsirsértés öreg 1a 160—166, 1la 130—140, fiatal nehéz 184—188, kivételesen 190, közép 170—174, könnyű 100—120, szedett közép 150—160, angol uralági 150—165, szedett 134—148 fillér. — Borjuvásár: Felhajtás 566. A forgalom lanyha, az árak 8—12 fillérrel estek. Árak élősúly kg.-ként: 1a 128—140, kivételesen 144, 1la 110—128 fillér.

Kovács Gyula

vaskereskedő Debrecen,
Fő-utca 17. sz. (Bika-szálló mellett sarkon)

Folytonzó kályhák.

Egyszerű és zománc-

zott takaréktűzhelyek.

Kályha-előtét, tálcák, fászládák. Egészségügyi, háztartási cikkek és mindenféle vasárak olcsón kaphatók.

Tungstram

1/2 wattos és Dizzó-lámpák nagyban és kicsinyben a legolcsóbban beszerezhetők a

Debreceni Üvegkereskedelmi R. T. Debrecen, Rózsa-u. 2.

HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város törzsgulyájából létszámfeletti 8 darab tenyész tehén és 4 darab idei borjú (3 bika, 1 üsző) f. évi október hó 15-én délelőtt 9 órakor a Baromvásártéren elárvereztetik. Városgazda.

A debreceni kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

11710/1928. tk. szám.

Árverési hirdetmény kivonat

Simon Sándor végrehajtónak, Szentes Hugó debreceni lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 400 pengő tökéketelés és járuléka behajtása végett a debreceni kir. járásbíróóság területén levő Debrecen városban fekvő s a debreceni 8357. sz. betétben A. I. 1—2 sor. 7214. és 7215. hrsz alatt foglalt Bánffy-utca 4. számú ház, udvar és kertből (a Homokkertben) 1/8 részre 1403 pengő kikiáltási árban C. 1 és 2 sor-szám alatt a m. kir. Államvasutak javára bekebelezett szolgálmi jog, valamint C. 3. sor-szám alatt özv. Szentes Rezsóné Galba Anna javára bekebelezett özevegyi haszonélvezeti jog fenntartása mellett elrendelte.

Az árverést 1928. évi október hó 23. napján délelőtt 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében, Deák Ferenc-utca 18. szám 104. ajtó fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható.

Az árverelmi szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyamal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket alárni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígért senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni.

Debrecen, 1928. évi június hó 7.

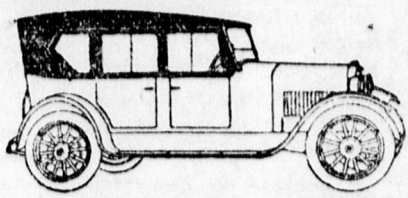
Koós sk. kir. jb. alelnök.

Épület és bútortasalások, furnérok
BÉSZLER LAJOSNÁL
Széchenyi-utca 2. szám.

Sok pénzt takarít meg,

ha téli ruha szükségletét már most szerzi be szezon előtt. Rendkívül olcsó áron vásárolhatja most őszi öltönyét, felöltőjét, téli kabátját, trenchkoatját, hubertuszát, vadász kabátját, bőrkabátját és esőköpenyét, ugyisint mindennemű fiu és gyermekruháját, oooooo maig nem áll be a hideg. oooooo

Hajdusági Ruhaáruház
Piac-utca 67. szám.

Kocsik. Automobil karosszériák. Duco fényezés minden színekben!
RIESZ HERIK
KOCSIGYÁR, DEBRECEN.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg:

a **HAJDUFÖLD**-ben
a **DEBRECENI UJSÁG**-ban és a
a **DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG**-ban.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számítatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

KIADÓ LAKÁS

Kiadó

kényelmes lakás gyümölcsösrel 2 szoba, fürdő, üvegerenda konyha, kamara, villany, baromfiudvar Honvédtemető utca 17. 18

Különbejárati

csinosan butorozott szoba 1-2 személy részére, lehetőleg ellátással kiadó. Rosenberg Sas u. 2. 16

Utcai

csinosan butorozott szoba állandó lakónak kiadó. Burgondia 14. 1016

Kiadó

modern szép 2 szobás fürdőszobás lakás mellékkelhelyiségekkel Teleky u. 27. 26

Diszkrét

különbejárati elegánsan butorozott utcai szoba kiadó, ügyvédi irodának is megfelelő. Varga u. 45. 1009

Mélysztéren

négyszobás szép lakás novemberre kiadó. — tekezhethet Miklós utca 7. 3012

Központban

elegánsan butorozott utcai szoba kiadó ágy-nemű használattal. — Megtekinthető a déli előtti órákban. Cim a kiadóban.

Egész

udvar, három szoba, konyha, kamara, villany, víz bevezetve, november 1-re kiadó Homok u. 103 3018

Egy

szoba udvarra nyíló mellékkelhelyiséggel kiadó. Apaffy utca 32. 5367

Lakás

kiadó Poroszlay ut 5. Értékezhethet szemközt levő házban 7066

Butorozott

szoba kiadó. Bundi u. 15, második lakás 5263

Különbejárati

butorozott szoba kiadó Bundi u 15, II. lakás. 5133

Cinósan

butorozott emeleti különbejárati parkettes utcai szoba fürdőszoba használattal október 1-ére kiadó. Cim: Nemzetőr u. 4, I. emelet. 5268

Különbejárati

butorozott udvari két ágyas szoba kiadó. — Miklós utca 26. szám. 7025

Kiadó

téli-nyári urilakás, három szoba, mellékkelhelyiségekkel, az egyetemhez és villamos megállóhoz közel. Kerttel vagy anélkül. Értékezhethet délelőtti a református hittudományi kar dékáni hivatalában. Kollégium, délután a Sestakert, Komlóssy ut 66. szám alatt. 5191

Központban

külön bejárati nagy száraz és tiszta butorozott szoba egy vagy két ágyval uri családnak október 1-től kiadó. Cim: Városház trafik, Piac-utca.

LAKÁS KERESLET

Keresünk

központi fűtésű különbejárati butorozott szobát. Cim: a Hajdúföldhöz kértünk. 6990

ÜZLETEK

Üzlethelyiség

forgalmas helyen kiadó. Érdeklődni Hatvan utca 1. I. emelet. ügyvédi irodában. 3002

Irodahelyiségnek

alkalmas 3 szobás lakás a Ferenc József ut 34. sz. I. emeleten kiadó. Értékezhethet Hegedűs és Sándor Rt. könyvkereskedésében. 3008

Kiadó

bolthelyiség, kétszobás lakás, Hatvan u. 55. szám. Esetleg a ház is eladó. 10

Kiadó

üzletek fűszernek, műhelynek vagy bárminek. Árpádtér 26. 21

Kisebb

nagyobb helyiség üzletnek vagy műhelynek kiadó. Arany János u. 33. 1013

ELHELYEZKEDÉS

Kifutólány

felvétetik Rakovszky zongorakészítőnél Vigkedvű Mihály u 35. 33

Szövő vagy takács mesteri vizsgával rendelkező iparost keresünk alkalmazásra. — Cim akiadóban.

Jó családból

való 4 középiszkolát végzett fiu írógép műszerész tanulónak fizetéssel felvétetik. Remington írógép R. t. Piac u. 58. 14

Próbakísasszonyok

magas, karcsu természet, gyakorlattal felvétetnek. — Halmágyi Sámuel Utód i 3019

Bodegába

nagyobb ügyes leányt kiszolgáláshoz azonnal felveszek. Piac u 19. 3016

Németszjú

nevelőné ajánkozik — Klein cselédintézetben Csapó-utca 3020

Egy

fiatal hétszamos cipész segédet felveszek Dávid Miksa Homok u. 76 1015

Segédet

ügyes pudlistát, írásbeli ajánlattal felvesz Király fűszerkereskedő Dégenfeldtér. Tanulót is keresek fölvetelre. 1012

Bejárónó

kis családhoz felvétetik Libakert Szegfű u 14 1014

Kifutóleány

felvétetik Kossuth u. 15 óras üzlet 28

Cipészsegédet

hétszámra felveszek azonnal Gönczy József Árpádtér 21 34

Gyermektelen

pár házmesternek felvétetik Görbe u. 13. 17

Egy

18-20 éves fiatal ember kondásnak felvétetik. Veres utca 9. sz. 4

Géplakatos

tanuló felvétetik Arany János-utca 37. Ehrenreich Sámuel. 7157

Kifutónak

vagy tanulónak 14-16 éves fiut fizetéssel felveszek. Roosz Márton fűszerüzlet, Cegléd-u. 1. 7146

Egyetemi

hallgató irodai gyakorlat, perfekt gépirót bármilyen irodai állást keres. Szíves ajánlatot a Hajdúföldhöz kér „Szorgalmas” jelige alatt

AJÁNLAT

Ablakok

minden nagyságban készen kaphatók — Blattner Kálmánnál, volt Sziv utca 14. 1006

Zálogház

Hunyadi-u. 14. előnyös kölcsönöket folyósít mindenféle tárgyakra és árukra. 4917

Olcóbban

és jobban nem jöhet ki, ha otthon süt, mint ha Kristóhoz megy. Szennzációsan olcsó árért a legfinomabb dolgokat vásárolhatja. Egyszer tegyen próbát és mindig vevőm marad. Egy sütemény 16 fillér, egy zsurté-za 10 fillér, egy igen szép torta 3 P. 50 fillér. A legjobb dolgokat kaphatja mindig és a kiszolgálás a legpontosabb. Csak egyszer jöjjön el és állandó vevőm marad. Kristó Károly cukrászmester Miklós u 51. Teasütemények állandóan kaphatók 924

Hálószobák

és ebédlők mérsékelt árban. Budapest VI., Rózsa utca 72. Asztalosárugyár. 2082

Izléses

konyha-, előszoba- és leányszobabutorok mérsékelt árban. Budapest VI., Rózsa-utca 72. Asztalosárugyár. 2085

HAJDUFÖLD REGÉNYEI

A fejedelem stafétája

Írta: GYULA DIÁK

(27)

Negyednap meghozták a hadnagy ruháját. Felöltözött, tarsolyt, kardot kötött, forgós kalapot tett a fejére. az asszony könnyesen gyönyörködve nézte. Aztán elhajtattott.

— És akkor este, mosolyogva jött haza.

— Ugy-e beszéltél a királlyal! — kacagott eléje az asszony.

— Beszéltem édes. Mosolygó, kövér ur a király. Azt mondta, hogy szereti Rákóczi.

— És mit mondott?

— Kérdezte, hogy mikor indultam Tokajból. Megmondottam neki. Aztán megkérdezte, hogy vágtam át magam a labanc hadakon és Ausztrián. Elbeszéltem neki hajdu életemet. S mikor kiszámította, hogy szent Vitus napjától — amikor is elindultam a Hortobágyról — egészen a Párisba való érkezésemig huszonnyolc nap telt el, csettintett a nyelvével s azt mondotta, hogy jó

katoná vagyok. Mikor pedig mondtam, hogy még feleséget is szerettem magamnak, elnevette magát s azt hajtogatta, hogy szeretné látni.

Az asszony elpirult örömben. Aztán tovább kérdezősködött:

— Azt kérdezte még, hogy sok ilyen katonája van-e Rákóczinak, mint én. Mondtam, hogy vagy harminc regimentre való. Csakhogy azok mind különbek mint én.

Az asszony elnevette magát:

— Nem hiszem én azt, János. De hát még mit mondott a Napkirály?

— Csak azt, hogy irigylő Rákóczi, amiért ilyen vitézei vannak.

— Mást semmit sem mondott? Nem ígért semmit? Nem mondta, hogy megsegíti Rákóczi?

— Nem mondta. Csak nézett, nézett a lorgnetjén keresztül s annyit mondott, hogy érdekes „costume” van rajtam. Azzal elbocsátott.

Az asszony lehajtott a fejét.

Aztán megint multak a napok és semmi sem történt. A versaillesi udvari kancellária csak biztatta Biharit, hogy majd holnap, majd holnapután, az meg ki-kijárogatott nagy keserűséggel Versaillesba — de mindhiába. Ott szólt a zene, pompás fényűző vadászatok voltak, pásztornak öltözött utak és libáozzó kislánynak

öltözött dámák enyelegtek csobogó szökőkutak mellett és senkinek se fájt Rákóczi keserve. Halasztgatták, tologatták az instácia elintézését, a hadnagyot pedig egyik úrtól a másikhoz küldözgették.

Végül is elvesztette türelmét. Keserű szavakkal fakadt ki az udvari kancellária egyik pennaforogója előtt. Az aztán megsugta, hogyan juthat be ismét a királyhoz.

Lajos király, felesége halála után titkosan házasságra lépett Mamtenon asszonnyal, aki azelőtt a király gyermekeit nevelte. Ez a szelid öregasszony tudott beszélni a felséggel. És Rákóczi hadnagya elment könnyörögni egy asszonyhoz, keserű szívvel, fájdalmas megalázottsággal, hogy pártjára álljon a magyarok fejedelmének.

Maintenon asszony jószívvel fogadta. Szólt is a királynak. És a kancelláriában tudtára adták Jánosnak, hogy jöjjön másnap, a király hívni fogja.

De már ekkor Hedviggel ment el János ur.

És vártak, vártak, nagyon sokáig vártak a király előcsarnokában. A hadnagy arca egyre sötétebb lett, az asszony szemébe lassan gyűltek a könnyek, mert mindenki bemehetett, mindenkét beszólítottak, csak Rákóczi

követére nem akart sor kerülni. Akik kijöttek, mosolygó, boldog arccal üdvözlözték, hogy ma kegyes kedvében van a király. És multak az órák, váltották az őrségeket a palota előtt, csak az ő órájuk nem érkezett el.

Gunyos tekintetű, de azért jószágos arcu ember ült mellettük. Az az egy ember végre odafordult a hadnagyhoz s megkérdezte, mi járatban vannak. A hadnagy elmondotta, hogy Rákóczi követe s egy segítségkérő levelet hozott a királynak. A jószágos arcu ember csendesen elmosolyodott:

— Bohóság, barátom, a reménykedése. Nálunk csak nevetni tudnak az emberek. A sirókat meg sem értik. És aki keserűséget akar nekik elmondani, az mondja el úgy, olyan formában, hogy ne vessenek rajta. Akkor mindenki szívesen hallgatja.

János hadnagy felelni akart, de akkor már kijött a pálcát tartó udvaros a király szobájából s értésükre adta, hogy a felség fáradt. Ma már nem beszél senkivel. — Erre fölkel a gunyoszemű francia, meghajolt s elment.

A hadnagy pedig háborgó lélekkel fordult az udvaroshoz:

— Menjen be, uram és mondja meg, hogy a Rákóczi fejedelem hadnagya még itt van és vár. Mondja

Kápitós
szaküzlet Piac utca 44
udvarban. Kész áruk
és javítások legjobb
beszerzési helye Varga
József Telefon 16—54
6712

Szarvasmarhát
feles telelésre elfogad
Gábor Miksa fűszer-
üzletében, Deák Fárenc
utca. 22

Női kalap
alakítások 2 pengőért
készülnek Méliusztér
15. Kalapszalomban, a
Veres templom mellett.
13

30 fillér
jóminőségű buzalisz
Horváth lisztraktárá-
ban Dégenfeld tér 1.
Korpa, darák, fűszer-
és terménykikkek leg-
olcsóbb árban. 8

Pianino,
fekete, jó karban bé-
rbe kiadó. Takács zongorahangoló. — Cim:
Piac 56. 3003

Kóser
hordóskaposza kap-
ható Berkovits fűsze-
resnél, Simonffy-utca
14. 5360

Zongorát
hangolok, javítok. Ra-
kovszky zongoraké-
szítő, Vigkedvü Mi-
hály-utca 35. szám
7151

Bérbeadó
jó hangú zongora —
Bathány utca 5. sz.
alatt. 1097

**Jószágartók figyel-
mébe!**
Trágyáját ne adja in-
gyen, mert azért sze-
kerenként és pedig
szin sertés trágyáért
3 pengőt, marhatrá-
gyáért 2 pengőt, ló és
vegyes marháért 150
fillért szekerenként
fizetek, fuvar fizetem
külön. Cim Pacsirta-u.
17. sz. 7160

Zongorahangoló
Gärtner, Széchenyi u.
15. szám 5162

Két
perzsaszőnyeg csomazó
leány vidékre ajánlko-
zik. Értékesítést Perzsa-
szőnyeg jelígre a ki-
adóba.

1 pengőért
négy fogásos ebéd.
Kitűnő házikoszt Csá-
pó u 19 (Knoll ház)
Udvaron közvetlen
balra

Monogramhímző
szalon dr Szűcs An-
dorné Szent Anna u.
6. Telefon 670 4809

Szalmát
minden mennyiségben
veszek, helyszinről el-
szállítom. Tejgazdaság
özv. Bláyerne, Kishe-
gyesi ut. 7137

Zongoraórát
adok. Gyakorlást en-
gedek, Bővebbet Ver-
bőczy utca 2. Cipő
üzlet. 7026

Német nyelvtanítás.
Magas társalgási né-
met nyelvből úgy kez-
dőknek, mint haladók-
nak jutányos áron ala-
pos németórát adok.
Kivánatra házhoz is
elmegek. Erneyne,
Rákóczi u. 36. 5134

Szappanfőző szódát
mégis a régi árban
kaphat október 31-ig
utalvány nélkül a Bel-
városi Fesztékházban,
Hatvan u. 2. 5201

Zongora
órát ad régi praxis-
sal bíró tanárnól. Ki-
vánatra zenedében vizs-
gátat. Magyar nótá-
kat is tanít nagy ered-
ményel, jutányosan.
Cim a kiadoban

Szalmáért
trágya elvihető, Kos-
suth u. 23. sz. 11

4 lóra
való istálló kiadó, —
ugyanott körfűrészt el-
adó. Boldofalva u. 17.
7

1 lier
kitűnő fajbor P 120
Szabónál. Cegléd u.
20. sz 5319

VÉTEL

Csirkebuzát, ocsut
magas áron veszek.
„Hortobágy“ malom,
lisztüzlet. 5124

Használt
cserepet megvételre
keresek. Széchenyi u.
22.

INGATLAN

Széchenyi
uti hatszobás adó-
mentes ujházat pár-
ezer pengő előleggel
azonnali beköltözésre
eladom Dezső Kossuth
16. 25

Eladó
Tégláskert Basahalom
utca 30. szám alatti
ház 600 kvadrát föld-
del két épülettel két
szoba, két konyha —
azonnal beköltözhető.
Értekezni ugyanott 27

Eladó
ház 2 szoba, fürdő,
üvegveranda, konyha,
kamara, villany, gyü-
mölcsös Honvédtemető
utca 17 szám 19

Elutazás
miatt minden elfogad-
ható árért sürgősen
eladó egy kis családi
ház, azonnal elfoglal-
ható. Kisfaludi u 37.
Csapókert 20

Apaffy utcán
sarokház háromszobás
lakással, műhellyel —
gazdasági udvarral —
eladó Dezső Kossuth
16 32

ELADÁS

Eladó
Sámsoni ut 12. számú
ház, két szoba, kony-
ha, spájz, veranda,
melléképítményekkel,
jó vízü kut, a villamos
megállótól 3 perc. 7104

Írógép
eredeti amerikai
gyártmány, kitűnő
karban olcsón eladó.
Késes u. 32. 4774

Haláp
78. szám alatt szalma,
csutka, török, trágya
azonnal eladó. Érte-
kezni a lysinen. 2

Kályha,
fehér zománcos, fojt-
tonógó Premier eladó.
Böszörményi ut 22.
1003

Asztalkonyha,
kétsütős, vízmelegi-
tős, 70/115 cm. Ven-
dégelősnek alkalmas,
eladó. Szeremley 18.
1004

Házhelyek
a Monostorpályi- és
gróf Vécsey-utca sar-
kán elterülő nagy
szőlő ingatlanból még
néhány ház hely eladó.
Érdeklődők a házhe-
lyek ára, valamint az
előnyös havi fizetési
feltételekről felvilágos-
ítást nyerhetnek a
tulajdonosnál. Tiszán-
tuli Mezőgazdasági Hi-
telintézet, Kossuth-u.
8.

Eladó
háló, ebédlő, börgar-
nitura, nagy tükör,
antik komód, plüss di-
vány, hencser, több
butorok Széchenyi-u.
8. Szentpéteri. 6142

Üvegballonok,
50—60 literesek el-
adók. Ullmann Rt. Pi-
ac-utca 59. 5369

Eladó
csavar-orsós szőlőprés
Monostorpályi ut 7.
5351

Onossay utca

17 számú ház, üzlet-
helyiséggel és pénzinté-
zeti teherrel eladó.
Tiszántuli Mezőgazda-
sági Hitelintézet Kos-
suth utca 8.

Virágcserepek
és ablakszárnyak el-
adók. Kossuth u. 59.

Kis

gyermekbátok ela-
dók. Szent Anna utca
27. Kunné. 3015

Eladó

nagy Meidlinger-kály-
ha, fekete férfiöltöny.
Darabos utca 44. Sza-
bónál. 3017

Libatoll

tépett és tépellen el-
adó. Megtekinthető a
délelőtti órákban. Cim
a kiadoban.

Eladók

íróasztalok, télikabá-
tok, ezüst óra. Hatvan
utca 2. szám, ügyvéd
nél. 1010

Eladó

világos kötött ruha és
szobai vaskályha, Haj-
nal utcai bérház C. 3.
12

Férfiruhák,

télikabát, cipő, antik-
asztal, commod, tükör
consella, szobasző-
nyegek, üvegek eladók.
Szentanna 34 31

Használt

boroshordók, jókarban
eladók. Frenkel, Arany
János 60. 3021

Zongora

rövid, kereszthúros, 3
pedálos, sürgősen el-
adó. Piac utca 60. sz.
söracsarnok. 3014

Potom olcsó árért
szüretelő kádak, pré-
sek, daralók, eladók,
Széchenyi u. 22. 3013

Egy

egész és egy fél szép
hálószoba olcsón el-
adó. Hortobágy u. 13.
15

Ezerjő

fajtiszta 2 éves gyö-
keres szőlővessző el-
adó. Fajborok magas-
fokuak literenként is a
legalacsonyabb napi-
áron Arany János-u.
30. és Rásó Gyula-
utca 2., vagongyár vé-
gében, az Öreg-tanya
mellett.

VEGYES

Építetők!

László András kőmű-
ves és ácsmester tu-
domására hozza lakása
változtatását, melyet
Monostorpályi-ut 7. sz.
alá helyeztem. Kérem
régí építetők szives-
pártfogását továbbra is.
— Ajanlom magam a
nagyérdemű építetők
figyelmébe, elvállalok
minden e szakmába
vágó új, tatarozási és
alakítási munkálatokat.
Levelezőlapmeghívásra
megyek. 5265

Beírások

gpermeke szemét vizs-
gáltassa meg szemor-
vossal Löbl látszeresz
4772

Diák

vagy diáklány kitűnő
teljes ellátást nyerne
Bécsben előkelő ügy-
véd családjánál. Leve-
lek dr Lehnertl Wien,
I, Schwertgasse 4 ci-
mére küldhetőek 5275

TÁNCMULATSÁG
vasárnap este a —
„Gazduram“ csár-
dában (Hosszupályi
kövesutnál). 23

Elveszett

a Simonffy utca sar-
kától a Bika sarkáig
egy csomag, 2 drb női
cloth nadaág és 1 gyer-
mek kötény. A meg-
találót kérem a Ma-
gyar Divatházba be-
vinni. 24

meg a felségnek, hogy Magyarországnak nincs ideje a várakozásra. A fuldokló embernek nem mindegy, mikor jön a segítség.

Az udvaros elhuzta a száját erre a keserű hangra, hanem azért bement. Egy félperc sem telt bele, máris jött vissza:

— A felség fáradt. Senkit sem óhajt látni. Azt üzeni, hogy várjon a hadnagy. Várjon ma, várjon holnap, várjon egy héttig, avagy itéletnapig is, ha kell, de a felség nem engedi, hogy kényserítsék.

Bihari János föllállott. Nem szólott egy szót sem, csak kézenfogta a feleségét és elindultak. Az ajtóban kicsordult az asszony könnye. De az ura keményen, fojtott daccal szólt rá:

— Ne sirj! Egy könnyet se lászanak ezek az emberek. Ha a fejedelem szavát nem akarják megérteni, akkor a könnyeinken bizonyosan csak nevetni tudnak. Te pedig Rákóczi hadnagyának vagy a felesége.

Az asszony letörölte az arcát és égő szemekkel ment az ura mellett. A kapun kívül, az őrségen túl elérték a gunyos szemű urat. Botjára támaszkodva ballagott. Mikor meglátta őket, velük ment egy darabig és halkán beszélt:

— Látja, barátom, megmondot-

tam: az udvar nem szereti, ha szomorúságot lát. És gyűlöli azokat, a kik sirnak. Pedig mennyi sirnivaló van itt Franciaországban! De megkövezik azt, aki ezekre rámutat. Engem is csak türnek. Pedig én nevető szájjal mondom el minden keserűséget. Próbálja meg barátom: mondja el nevetve, vidáman a fájdalmat, akkor talán megértik.

Utcasarokra érték s elváltak.

Az első embertől, aki velük szembejött, megkérdezte, ki volt az az ur. — Molière, a híres komédia-író. — volt a válasz.

Szóltanul mentek hazáig. Ott aztán végigvágott az asztalon a hadnagy és nagy, keserű káromkodás szakadt ki a száján:

— Hát, hogy mondjam meg? Hát, hogy mondjam meg? Huzzak föl komédiásruhát, mázoljam be az orcámat, lovagoljak egy számaron a felség elé s ugy mondjam el a kurucok keservét?... Hát, hogy mondjam el az én jó uram szörnyű bánatát nevető arccal?

Az asszony csókkal csitította el. De éjszakára arra riadt föl Hedvig, hogy sir az ura. Csukló zokogással, fájdalmas bugással sirt a hadnagy.

Harmadnap levelet hozott egy testőr. Az udvari kancellária küldötte.

Megint Versailles-ba hívták.

János felkötötte a kardját és elment. Ott a kezébe nyomtak egy lepecsételt irást s egy kis zacskó pénzt. Az irás Bonnac márkí, danckai francia követ címére szólt. A pénzt utiköltségre adták, a levelet pedig rábizták, vigye el Danckába Lengyelországba.

Még csak annyit kérdezett a hadnagy, hogy jó hírt visz-e abban a levélben, vagy sem? Segítenek-e Magyarországon, avagy nem?

Vállvonogatás volt a válasz. — Hát csak annyit mondjanak — fakadt ki a staféta, — remélhet-e segítséget Rákóczi?

— Remélni, azt mindig lehet... — mondották szives mosolygással. Rákóczi hadnagya pedig köszönt, sarkonfordult s elment.

Estére kihajtatott Párisból s rákanyarodott a havre-i utra a fejedlem stafétája...

„Hej, Rákóczi, Beresényi...“

Mondjam-e, ne mondjam...? Keserű az ének.

Tengeren hajózott Rákóczi hadnagya egészen Danckáig. Hosszu hetekig hanyódott a hullámokon, míg révbe ért. Viharos őszre fordult az idő.

Bonnac márkí leverten ejtette le a „Napkrály“ irását. Franciországnak nem volt többé szüksége Rákóczi-ra. A spanyol örökösödési háború befejezés elé jutott. A tárgyalások megkezdődtek. Franciaország nem vetett többé súlyt a „szövetségre.“ Sőt inkább azt a kegyes tanácsot adta, hogy dugja hüvelybe a kardját a fejedlem és fuvasson takarodót. Akkor talán majd az ausztriai ház is hajlandó lesz némi engedékenységre. A „Napkrály“ kijátszotta a kártyáját s immár értéktelen volt számára. Azzal aztán meg igazán nem törődhetett, hogy annak a szegény, kijátszott, tépett kártyának szive is volt, amelynek fájdalomában az egész ország jaidult bele...

A hadnagy Danckában maradt egy ideig. Kray Jakab helyett az ő vállára nehezedett az a kötelesség, hogy tartsa az összeköttetést Rákóczi és a külföldi udvarok között.

És egyre nehezebb lett minden. A hírek, melyek a Kárpátokon ájtak és szájról-szájra jártak, egész Lengyelországban, mindig feketébb köntösben szállottak. Ócskay... Bezzeredy... Trencsén... És a fejedlem hiába verette a rézdobokat, hiába fuvatta a tárogatókat.

(Folytatjuk.)